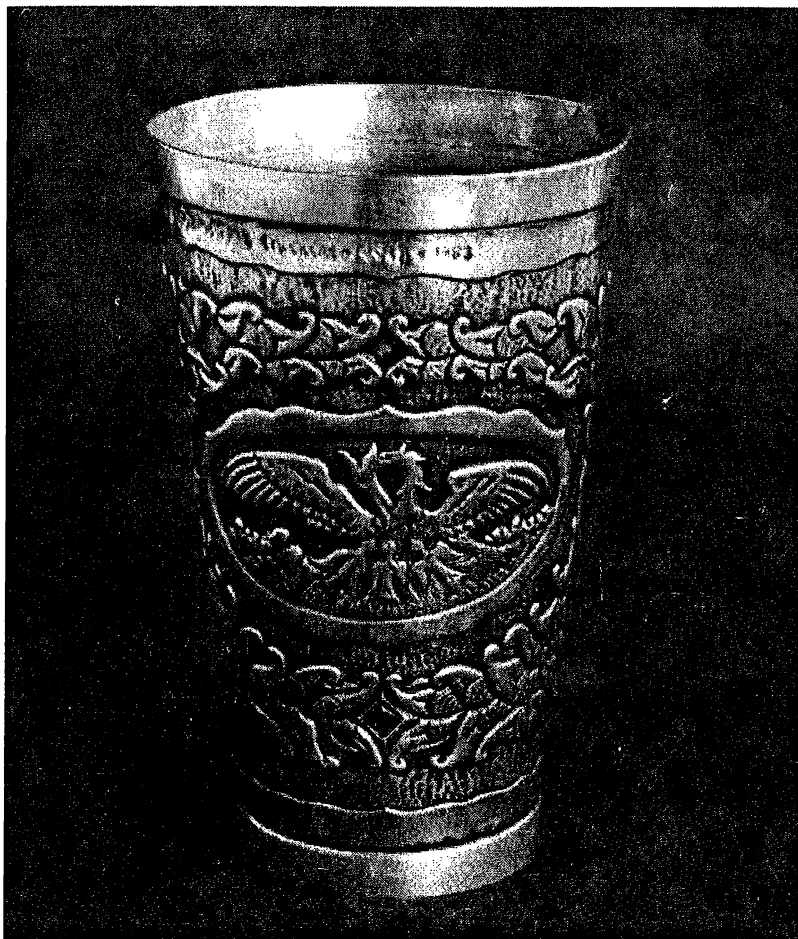


IGEHIRDETŐ



Az Erdélyi Református
Egyházkerület folyóirata



Tizenötödik évfolyam
2004. június

6

Tartalom

Tanulmány

Boross Géza: Szószéki küzdelem a társadalmi devianciák ellen. (XVII. részlet) A spiritizmus mint homiletikai probléma	263
--	-----

Vasárnapi prédikációk

Benkő Mihály: Jézus közelében. Márk 8,1–9.	268
Sándor Endre: A fiak, akik egyben örökösök is. Galata 4,1–7.	270
Visky János: A beszéd ítélete. Máté 12,36.	272
Vörös Éva: Az Egybeszerkesztő. Efézus 2,13.	274

Prédikációk Szentháromság vasárnapjára

Anastasios Yannoulatos: „És ímé én ti veletek vagyok” Máté 28,18–20.	276
Pap Ferenc: Ő tőle, Ő általa, Ő reá nézve... Róma 11,36.	280

A Genezáret partján

Hafenscher Károly: Fogadókészség	283
--	-----

Alkalmi prédikációk

Ifjúsági bibliaóra:

Móra László Tibor: Én vagyok az ajtó. János 10,7–9.	285
--	-----

Rádioprédikáció:

Okos István: Krisztus élő levelei. 2Korinthus 3,1–3.	286
---	-----

Keresztelési igehirdetés:

Lukács György: Tegyétek Krisztus tanítványává! Máté 28,18–20.	287
--	-----

Esketési igehirdetés:

Sebestyén Ferenc: Semmi felől ne aggódjatok. Filippi 4,6–7.	288
--	-----

Temetési igehirdetés:

Kovács Ferenc: A folyóvíz mellé ültetett fa. Zsoltárok 1,1–3.	290
--	-----

A címlapon a Göcsi Református Egyház úrasztali pohara. Készítette Mohr Lajos Marosvásárhelyen 1983-ban.

A hátlapon: Varró Dezső *Zsoltár* c. verse.

A lapot alapította: D. dr. Csiha Kálmán és Nagy László
Főszerkesztő: Jenei Tamás
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa
40079 Cluj/Kolozsvár, str. I. C. Brătianu/Király u. 51.
Tel: 0264-592453; Fax: 0264-595104; Email: belmisszio@reformatus.ro
Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza



Készült a Református Egyház Misztótfalusi Kis Miklós
Sajtóközpontjának nyomdájában
Felelős vezető: Tonk István
Műszaki szerkesztő: Bálint Lajos
Olvasószerkesztő: Salamon Emese
ISSN 0254-4458

Tanulmány

Boross Géza

Szószerzői küzdelem a társadalmi devianciák ellen*

(XVII. részlet)

13. A spiritizmus mint homiletikai probléma

13.1. A homiletikai szituáció

Napjaink ún. technikai társadalmában egyre többet hallani az okkultizmus feltöréséről, a parapszichológiai „boom”-ról, a spiritizmus terjedéséről. Úgy tűnik, igaz az a diagnózis, mely szerint az ezredforduló éveinek legnépszerűbb okkult jelensége a spiritizmus. Ennek a jelenségnek többféle oka van. Az egyik nyilvánvalóan az, hogy a történelmi egyházak ismét olyan időket élnek, mint Izráel népe az ifjú Sámuel és Éli főpap idejében, amikor a Sám 1,3b szerint „abban az időben igen ritkán volt az Úrnak kijelentése, nem volt nyilvánvaló látomás.” Korunk „Isten csendjének”, „Isten hallgatásának”, „Isten napfogyatkozásának” ideje. Olyan idő, amikor – Bonhoeffer megfogalmazásával – úgy kell éljünk „et si Deus non daretur” (Míntha Isten nem volna!).

Ebben a helyzetben érthető a transzcendenssel, a túlvilággal, a szellemvilággal való kapcsolatkeresés, a kijelentés-szomjúság vágya. Úgy tűnik a történelmi egyházak a maguk racionalizáló, teológiai korrektségre törekvő átlagprédikációjukkal, a megszokott vasárnapi vallásos „bla-blával” (Rudolf Bohren!) nem tudják kielégíteni ezt a vágyat. Ez az egyik kézenfekvő oka a spiritizmus terjedésének. A spiritizmus népszerűségének másik oka az a vélekedés, miszerint Jézus Krisztus evangéliuma már nem tud nyújtani semmit a posztmodern embernek. Nem ad világos feleletet a halál rejtélyére sem, de az élet értelmére sem. Az evangélium hirdetése: naiv legendák, kiszínezett Jézus-storyk propagálása, artikulálása, alkalmazása, de hiányzik a legfontosabb – az erő! A spiritizmus terjedésének harmadik oka a hagyományos keresztyén teológia búcsúvétele az ördögtől. Modern, ill. posztmodern teológus és prédikátor nem beszél az ördögről. Beszél tudatalattiról, ösztönkésztetésről, szövetségéről. De ördögről? A demitologizálás programja az ördögöt is kisöpörte a kelléktárból. Ma már nem lehet beszélni, vagy naivitás beszélni „az ördög igézetéről” (Modersohn). Nyugodtan lehet tehát kapcsolatot keresni a fizikántúli hatalmakkal, az ún. szellemvilággal. Magyar tapasztalatok szerint az evangéliumi hívő gyülekezetek területén is hatnak a spiritiszta, gonosz erők. Olyan jeleket, csodákat visznek véghez – mondja a beszámoló –, olyan gyógyításokat, a médiumításra visszavezethető jeleket produkálnak, amelyekkel ha lehet még a választottakat is elhitegtik. S ezzel máris feleltünk a kérdésre, miért nem adiaforon (közömbös dolog) számunkra a spiritizmus népszerűsége hazánkban? Azért, mert „a spiritizmus a szellemvilágnak legalantasabb, legszomorúbb és legkétségbeejtőbb részével hoz kapcsolatba. A reménytelenség, gyűlölet, bosszúállás indulatai áramlanak a láthatatlan világnak ebből a szférájából hozzánk. Viszont az emberektől feljűk is van egy áramlat. Vannak, akik keresik az érintkezést ezzel a szférával. Ebben vélik a menekülést megtalálni szerencsétlen, nyomorult állapotukból.”

* Bp. 1999.

A spiritizmus negatív, destruktív hatásáról részletesen számol be a szakirodalmi példatár. Egy példát emeljük ki. Azét a hívő asszonyét, aki egyetlenegyszer keresett fel egy spiritiszta nőt és mágikusan kezeltette magát vele. Ettől az időponttól elveszítette üdvbizonyosságát. Depressziók és öngyilkossági gondolatok mutatkoztak nála. Továbbá erősen gátlástalanná vált az alkohollal, nikotinnal szemben és a szexuális életben.

13.2. A kerygma

A fenti diagnózis érthetővé teszi a keresztyén-keresztény szószék feladatát, szembeállítani a spiritizmus terjedésével, megindítani a szabadságharcot a spiritizmus foglyaiért, megvédeni népünket ettől a kártékony lelki, szellemi, spirituális fertőzéstől! Ennek érdekében:

13.2.1. Először nyilvánvalóvá kell tenni a gyülekezet, s így a közvélemény előtt a Biblia világos konfrontációját, tiltását a spiritizmussal szemben. Fel kell tehát fedeztetnünk hallgatóinkkal a következő bibliai locusokat: Lev 19,31; 20,6; Deut 19,10–12; Ézs 8,19–20; Ézs 29,4.

13.2.2. Bizonyoságot kell tenni igehirdetésünkben arról, hogy Istennek egyetlen érvényes kijelentése van – Jézus Krisztus! A szellemi világ nem tud többet Isten mélységeiről, titkairól, mint Jézus Krisztus. A spiritizmus nem Isten tiszta, mennyei világát tárja fel a kíváncsi értelem előtt, hanem a szennyes, alsórendű, démoni, ördögi világ sugallatait közvetíti. Mivel pedig Jézus Krisztusról hitelesen csak a Biblia, a próféták és apostolok iratai tesznek bizonyoságot, ezért a keresztyén-keresztény embernek csak a Biblia által lehet kapcsolata Jézus Krisztussal. Jézus Krisztus által pedig Isten üdvözült szentjével, úgy, ahogyan erről a Mt 17,1 k k világosan bizonyoságot tesz. Isten láthatatlan mennyei világa és a mi fizikai látható világunk között egyetlen összekötő Kapocs, egyetlen Híd, egyetlen „Médium” létezik, Jézus Krisztus. Jézus Krisztus evangéliuma nem anakronizmus, mivel Jézus Krisztus tegnap és ma és mindörökké ugyanaz. Ha valaki Krisztusban van, új teremtés az, abban Krisztus értelme van, ami által felfoghatjuk Isten Lelkének nagyságos dolgait. A spiritizmus feleslegessé akarja tenni Krisztus áldozatát, közbenjárását, az unio mystica cum Christo-t. Az egyéni teljesítmények (jócselekedetek) által elérhető spiritiszta üdvttannal a leghatározottabban konfrontálni kell a Keresztről és a kegyelemről (sola gratia, sola fide, Solus Christus) szóló bibliai, reformatori tanítást. Világossá kell tenni, hogy Krisztus a Pantokrátor! Ő az Úr a látható és láthatatlan világ élettörvényei, létezésformái, dimenziói felett (Kol 1,15 k). Élőkre és holtakra egyaránt érvényes Krisztus üzenete. Krisztus evangéliuma az inkarnáció örömezenetét állítja szembe a reinkarnáció tanításával. Ami azt jelenti, hogy az ember a maga tökéletességét nem saját erőből érheti el, hanem egyedül Isten szeretetéből és kegyelméből az ő igényeit betöltve.

13.2.3. Kérygmánk harmadik mondanivalója: Van szabadulás Jézus Krisztus által a spiritizmus fertőjéből. Egy volt spiritiszta, R. Josuran így tesz bizonyoságot szabadulásáról: „Végül el kell mondanom, hogyan szabadultam meg attól, hogy a sötétség igényt tarthasson rám, az Úr kegyelmes segítségével. Tudatosan szakítottam meg a közösséget a varázslás bűnében élő emberekkel. Megsemmisítettem okkult tárgyakat, lemezeket és könyveket... Hitben tudatosan megtagadtam mindezt... így imádkoztam: Mennyei Atyám, Jézus nevében jövök hozzád, hogy minden bűnömet bevalljam neked. Ezek a bűnök utálatosak előtted és tudom, hogy ezzel a Te szent felségedet megsértettem és mélyen megbántottam. Jézusért bocsásd meg most ezt kérlek, Őseim bűnei alatt is megálázodom, Úr Jézus Krisztus, lelkem Szószólója, légy Szószólóm az Atyánál, mert kiottottad értem szent véredet, Véred oltalma alá állok. Bevallom neked bűneimet és ta-

núk előtt a te nevedben megtagadom... Átadom magam neked Uram Jézus, testemet, lelkemet, szellememet mindazzal, ami vagyok és amim van, mostantól fogva az örökkévalóságig. Ámen.”

13.3. A paradigmák

13.3.1 Első paradigmánk Dr. Joó Sándor „Az endori eset” c., az 1Sám 28 alapján mondott evangélizációja. Igehirdetőnk a bevezetésben azt mutatja fel, miért népszerű ez a bibliai rész spiritiszta körökben: „...Szinte azt mondhatnám, hogy egy egészen szabályszerű spiritiszta szeánsz történt itt a felolvasott részben. Ugyanúgy, ahogy szokott. Tehát félhomályban, transzba esett asszonnyal, túlvilágról megidézett lélekkel, annak a léleknek a megjelenésével, a jövődő pontos bejelentésével, egészen szabályszerű spiritiszta szeánsz. Nem csodálom, hogy a spiritizmus hívei különösen erre a bibliai részre szoktak hivatkozni a saját maguk igazolására, mondván, hogy lám, a Bibliában is van példa a szellemidézésre, a halottidézésre. Hát kétségen kívül láthatjuk, hogy van. De (!) éppen nem követendő példa, hanem *nagyon is elrettentő* (Kiem. tőlem). Éppen nem biztatás... ellenkezőleg, egy nagy figyelmeztetés, hogy emberek vigyázzatok, nehogy az ördög tőrébe esetek, mint ahogyan ez a szerencsétlen Saul király is. Meg vagyok győződve – folytatja igehirdetőnk –, hogy azért van ilyen nagy részletességgel leírva ez az egész endori eset, hogy mintegy lelepleződjék az, hogy aki ilyen okkult praktikával akar behatolni akár a földi, akár a túlvilági jövődőnek a titkaiba, az vegye tudomásul, hogy a *pokol kapuján kopogtat* (Kiem. tőlem), annak a gonosznak a rontó erőit idézi, szabadítja rá magára, amelyik ellen éppen így tanított Jézus imádkozni: Szabadíts meg minket a gonosztól. Kiderül ez a részletekből. Lássuk hát a részleteket!”

Az első „részlet” amire igehirdetőnk felhívja a figyelmet az, hogy milyen lelkiállapotban szánta rá magát Saul arra, hogy spiritiszta médiumhoz forduljon segítségért: „...Saul király körül egyre jobban összekuszálódtak az események szálai. Egyre nagyobb útvesztőbe jutott. Egyre jobban kicsúszott a talaj a lába alól. Egyre jobban a kétségbeesés határára jutott ez a szegény ember. Olyan állapotban volt tehát, amikor a józan ész kontrollját megállítja az emberben valami nagy megrázkódtatás.” Joó Sándor itt elmondja annak a kisleány gyászoló édesanyjának az esetét, akit látva a gyászruhát s az arcáról áradó mély szomorúságot, egy idegen megszólított az utcán mondván, jöjjön velem asszonyom én elvezetem oda, ahol beszélni tud a halottjával. A tanulságot így vonja le: „...Íme így leselkedik rájuk az utcasarkon is a legnagyobb veszedelem...a leggyöngédebb részvétnek a formájában”

A második „részlet” amire igehirdetőnk felhívja hallgatói figyelmét az, hogy úgy mond „Amikor ez az eset történt, akkor Saul nem volt megbékélt közösségben az Istennel... Ebből következik, hogy mindig az Istennel nem beszédben álló, az Istennel diszharmóniában élő ember keres magának támaszt ehhez hasonló okkult praktikában... Figyeljétek meg a nyugati magazinokat: minden egyes számban megtalálható a heti horoszkóp(!)...”

A következő „részlet” ami igen sokat mond az, amire a 8. vers figyelmeztet. „Az észszakának a sötétsége már magában véve is szimbolizálja azt, hogy itt a sötétségnek a hatalma lép akcióba, s az ilyen szellemidézéseknél szokásos esti félhomály magában véve is mutatja, hogy itt valami sötét dologról van szó...” Igehirdetőnk itt szembeállít néhány „világosság” locust ezzel a spiritiszta sötétséggel. Ez már magában véve is elég „figyelmeztetés” – mondja, majd cáfolja azt a balhiedelmet, hogy itt Sámuel szelleme jelent meg. Így: „... állítom Isten előtti felelősségem teljes tudatában, hogy nem Sámuelnek a szelleme jelent meg. Nem! Istennek az egész Szentírásban adott kijelentése tiltá-

kozik az ellen, hogy valakit a túlvilágról bármiféle varázslattal vissza lehetne hívni... Nincs ilyesmi, nem lehetséges... Az asszony mégis látott valakit. Jól figyeljük meg: az asszony látott. Saul nem látta... Sámuel képe Saul lelkéből vetődött ki, ezt a képet látta az asszony.”

Az igen tanulságos, kijózanító igehirdetés harmadik, befejező része a spiritizmus veszedelmeit, rontását mutatja be. Azzal indít, hogy a spiritizmusban valójában pszichikai jelenségekről van szó. „A baj csak ott van – folytatja –, hogy a lélek mélyén lejátszódó...titkokat megnyergeli a Sátán (!), és a saját rontó és ártó szellemvilágát kapcsolja rá. A szellemvilágnak a létezését tudományellenes dolog lenne tagadni. És ilyen szellemidéző praktikákkal a démonikus, ártó világ előtt nyit ajtót a hiszékeny lélek. Tehát szellemidézés történt itt, de nem halottidézés. És ez nagy különbség. Nem az elhalt Sámuelnek a lelke vagy szelleme, de igenis szellemi hatás történt, mégpedig démonikus szellemi hatás, ártó szellemi hatás, amit szinte jelképez a leírásban, hogy az asszony ezt a szellemi jelenséget mintegy a földből látja följönni, mintegy az alvilágból látja följönni.” Igehirdetőnk itt az 5Móz 18,10–12-t, a klasszikus tilalmat idézi szóról szóra, majd így folytatja néhány sorral lejjebb: „És hogy valóban mennyire ördögi mesterkedésről van itt szó az is bizonyítja, amit ez a megidézett szellem mond. Csupa vád, régi bűnöknek a felemlegetése... Az ördögnek mindig ez a módszere, hogy akit előbb elcsábít, azt később halálra gyöttri...”

A befejezésben igehirdetőnk arról tesz személyes bizonyosságot, hogy egyetlen hiteles Médium van – Jézus Krisztus. „Én a magam részéről egyetlen Médiumot ismerek el hitelesnek... neki, ennek az egyetlen Médiumnak, Jézusnak hihetünk... Egyedül Ő tudja hitelesen elmondani, hogy mi van ott (odaát), és hogy mi hogyan és mimódon juthatunk oda. Tehát médium kell valakinek? Van! Jézus!” A hatalmas prédikáció imádsággal végződik: „Oh bocsásd meg Urunk, hogy titkaidba erőszakkal akarunk behatolni néha és úgy akarunk szólásra bírni téged, olyan lélekkel, amelyik pedig engedetlen neked. És még csodálkozunk azon, hogy Te nem válaszolsz, amikor rá sem hederítettünk arra, amit pedig már olyan sokszor mondtál nekünk.” Ámen.

13.3.2.Második paradigmánk Eduard Thurneysen ma már világhírű „Mi módon támadnak fel a halottak?” c., az 1Kor 15,12–14 és 35–43 alapján mondott igehirdetése. Ez az igehirdetés két szempontból is igen figyelemreméltó. Először azért, mert arról a témáról beszél, amiről a húsvéti prédikációk általában nem beszélnek, a test feltámadásáról. Az átlag húsvéti prédikációk szívesen beszélnek Krisztus feltámadásáról a krisztofániák alapján. Arra a kérdésre azonban, hogy mimódon támadunk fel mi, nem fordítanak gondot. Thurneysen igehirdetése ebből a szempontból is igen tanulságos. Tanulságos azonban a spiritizmus elleni szószéki küzdelem szempontjából is. Érdeemes volna az egész prédikációt elejétől végig szó szerint idézni, rövidség okából azonban ezen a helyen csak a következő részleteket emeljük ki: „Az egész 15. fejezetből kiérezhetjük, milyen nagy igyekezettel hirdeti Pál azt, hogy élet a feltámadás, valóságos élet, testbe öltözött és határozott alakú élet. Szó sem lehet arról, hogy a feltámadott élet csak olyasféle „szellemi” lét, amelyben kísértetszerűen (!) lebegünk valamilyen megfoghatatlan űrben, bolygó szellemként. Ellenkezőleg, a feltámadáskor kapott életben valóságos kiformált alakunk lesz... Az apostol mindezt Jézus Krisztusra nézve mondja. Hiszen Ő sem volt világért se valami kísértetféle húsvét reggelén, hanem testileg, valóságos alakjában lépett tanítványai elé... Arról szól az 1Kor levél 15. fejezete, hogy a halottak Krisztus uralma alá kerülnek...” Igehirdetőnk ezután a vetőmag hasonlatát magyarázza a feltámadás titkának megvilágítására. Így érkezik el a felismeréshez, hogy úgymond: „Ennek alapján a feltámadást sem foghatjuk fel úgy, mint ami mostani életünket csak meghoszzabbítja, valamilyen álomféle túlvilágba. Mert ilyen egyszerűen nincs... Minden egyéb

amiről mi álmodozunk és amit mi a halál utáni továbbélésről, túlvilági létről stb. okoskodunk, csak merő mende-monda. Csupán a feltámadás az egyetlen biztos valóság, mert egyedül ez az örök élet ígérete...” – Ez az igehirdetés még így kivonatos, rövidített idézetei formájában is érzékelteti, hogy református felfogás szerint szó sem lehet halottidézésről, halottak lelkei által kapott kijelentésről. A keresztyének egyetlen reményessége csakugyan a halottak feltámadása (Tertullianus).

Textuárium: Lev 19,31; 20,6; Deut 18,10–12; 1Sám 28; Ézs 8,19–20; 29,4; Mt 17,1 k; 1Kor 15,12–14; 35–43.

Az ablak

*Az élet az, amivé tesszük, mindig az volt,
és az is marad.*

Moses anyó

Volt egyszer két ember, mindkettő súlyos beteg, egy hatalmas kórháznak ugyanabban a kicsi kórtermében. Nem is terem volt, csak szoba, egyetlen ablaka nyílt a külvilágra. Az egyik beteg, a kezelés részeként, minden délután egy órára felülhetett (hogy valami folyadék kitisztulhasson a tüdejéből). Az ő ágya az ablak közelében állt. A másiknak azonban állandóan a hátán kellett feküdnie.

Délutánonként, amikor eljött a kiszabott óra, s az ablak mellett feltámogatták az ágyban, azzal töltötte az időt, hogy leírta a kint látottakat. Ebből kiderült, hogy az ablak parkra néz, melyben kis tó található. A tavacsán kacskák és hattyúk úszkáltak, gyerekek jártak oda, hogy kenyeret dobáljanak a madaraknak, vagy játékvitörölásokat bocsássanak a vízre. Szerelmespárok andalogtak kéz a kézben a lombok alatt, az utakat virágok szegélyezték, a pázsiton fiúk fociztak. A háttérben, a legtávolabbi fák koronája mögött magas épületek impozáns körvonalai rajzolódtak ki a láthatáron.

A háton fekvő hallgatta az élménybeszámolót, nem mulasztott el egyetlen másodpercet sem. Így tudta meg, hogy egy csöppség kis híján beleesett a tóba, meg hogy milyen csinosak a lányok a nyári ruhájukban. Szobatársa érzékletes leírása nyomán szinte maga is látta, mi történik odakinn.

Egy szép nap aztán agyába villant a kérdés: Miért, hogy annak a másiknak jut minden élvezet, csak ő láthatja, mi folyik a világban? Nekem miért nem adnak lehetőséget? Szégyellte magát, de mennél inkább próbálta elhessenteni a gondolatot, annál inkább szeretett volna változtatni a helyzeten. Bármit megtett volna ezért! Egyik éjjel épp álmatlanul bámulta a mennyezetet, amikor a másik felriadt, köhögni, majd fuldokolni kezdett, kezével a csengőgomb után kapkodott, hogy riassza a nővért. Emberünk csak mozdatlanul figyelt – még akkor is, mikor amaz már nem is lélegzett. Reggel bejött az ápolónő, holtan találta a szobatársát, és csendben elvitette a tetemet.

Az otmaradott illő várakozás után megkérdezte, nem kaphatná-e meg az ablak melletti ágyat. Így áthelyezték, szépen betakarták, megigazították a párnáját. Mihelyt magára hagyták, ügyel-bajjal félkönyökre emelkedett, és az ablak felé fordult.

Az ablak tűzfalra nézett.

Ismeretlen szerző

Vasárnapi prédikációk

Benkő Mihály

Jézus közelében

Alapige: Márk 8,1–9

Bibliaolvasás: Filippi 4,1–20

„Azokban a napokban” ismét összegyűlt a nagy sokaság. Közel 4000-en voltak kint a pusztában, a Galileai tenger környékén. Már harmadnapja távol voltak otthonuktól, távol az éléskamrától, vagy más élelemforrástól. Már gyötörhette őket az éhség és az azon a tájon gyakran hirtelen feltámadó szél, emiatt előfordulhatott, hogy sokan a hazafelé vezető úton „kidőlnek”. Mindezek ellenére a nagy sokaság kint volt a pusztában, valahol Dekapolisz és Dalmanuta városok környékén.

Talán érezzük, hogy e leírás, e pár bevezető mondat hangulata messzemenően eltér a felolvasott ige hangulatától. Hiszen igénkből árad a nyugalom, a békesség. Bár 4000-en vannak, mégis az az érzésünk, hogy a sokaság egy emberként, csendben, egységesen, türelmesen várja, hallgatja Jézust. Igen, mert a sokaság immár harmadnapja Jézus Krisztusra figyelt, Őt hallgatta, Tőle tanult.

Keresztyén testvéreim, a mi gyülekezetünk távolról sem közelíti meg a 4000-es lélekszámot, és mégis oly gyakran hiányzik életünkben, egyházi, gyülekezeti életünkben az egység. És ennek az az oka, hogy vagy nem figyelünk egyáltalán Jézus Krisztusra, vagy nem jól figyelünk Reá. Sokszor világunk, életünk azt a képet sejteti, mintha kizárnánk életünkben Istent. Határokat, korlátokat szabunk Neki. Isten nevét föl- vagy kihasználva mi magunk akarunk mindent elintézni. Akaratunkat, gőgösségünket, büszkeségünket erőltetjük föl arra a piedesztálra, mely egyedül Istent illeti meg. A bábeli zűrzavaros eredmény után bizonygatjuk – mi csak a jót akartuk.

Igénk történeti kerete mindannyiunk számára ismerős. Jézus az Őt hallgató sokaságot hét kenyérből és egy kevés halból csodálatos módon megvendégelte és mindnyájan jól laktak. S talán itt következhet az első félreértés. Mondhatnánk, én is Őt hallgatom, imádkozom, nekem miért kell oly sokszor kenyérgondokkal küszködnöm? Miért csak egyes személyeket laktatott jól Jézus, miért vannak éhezők körülöttünk?

Jézusnak gondja van testi szükségünkre. Nem véletlen, hogy amikor imádkozni tanít, arra is buzdít, hogy kérjük a mindennapi kenyeret. Az Ő küldetése viszont nem csak abban állt, hogy megszüntessen minden testi éhséget, hanem hogy megkeresse, megtartsa és megváltsa az elveszett emberiséget.

Figyeljünk hát igénk üzenetére, különösen igénk három kulcsfontosságú mondatára: „Szánakozom e sokaságon”, majd „evének és meglegedének”, és végül „elbocsátá őket”.

I.

Szánakozom e sokaságon – mondta Jézus, amikor végigtekintett azokon, akiket immár harmadnapja látott, tanított kinn a pusztában. Tudta, hogy vannak némelyek, akik nem helybeliek, távolról származnak, de mégis kitaróan, mindenek ellenére nem tágtottak mellőle. Megszánta, megsajnálta őket. Nem lesajnálta őket, hanem együtt érzett velük. Igaz emberként ismerte, tudta, hogy milyen testi korlátok szorítják az embert. Fél-tette őket és cselekedett.

A 99-es számú karácsonyi énekünk ezt így fejezi ki: „Megszáná az Úr estünket/ Felöltözé portestünket” Ez a szánakozás nem más, mint az isteni szeretet, gondviselés, kegyelem: Isten elküldte egyszülött Fiát e világra, aki meghalt a keresztfán, feltámadt, azért, mert megszánta, mert szereti e világot, és nem az a célja, hogy az örök kárhozatba juttassa a bűnbeesett embert, hanem hogy örök életre vezesse.

Ez az isteni szeretet vesz körül mindannyiunkat itt a templomban, de templomon kívül is. Ezt kell meglátnunk a mindennapi kenyérben, családunk, gyülekezetünk életében, s ennek a következményeként meg kell láttatnunk másokkal, hogy mi is figyelünk Istenre. Amint a 4000 ember három napig mintegy Krisztuson csüngött, hallgatta és figyelte, dacolva a földi nehézségekkel, korlátokkal, úgy figyeljünk és kövessük mi is Megváltónkat. Ne csak névlegesen legyünk keresztyének! Ne azt a képet láttassuk magunkról, hogy templomba járásunknak nincs semmi gyógyító hatása mindennapi életünkre! Kitarító hittel, bizalommal tekintsünk Istenünkre, mert Ő ismer bennünket. Tudja, ki milyen nehéz utat tett meg, ismeri testi-lelki szükségünket, hiszen Ő teremtett, s szánakozással, mindent átölelő szeretettel figyel bennünket.

II.

Jézus Krisztus ott és akkor a sokaságot látva nemcsak szánakozva, sajnálkozva szólt a tanítványokhoz, hanem megsokasította a maradék hét kenyeret, a kevéske halat, hálát adott Istennek, majd megvendégelte az ott egybegyülteket. A leírás szerint mindenki evett és jóllakott, megelégedtek. Ezen felül még összeszedték a maradék darabokat – hét kosárral. Íme a túlradó isteni kegyelem, gondviselés, mely mellett mi gyakran közömbösen elhaladunk. Történetünkben kenyeret, halat ettek, és jól laktak. Közöttünk bizonyára sokan vannak, vagy sok esetben éppen mi magunk vagyunk, akik éhezünk a lelki kenyeret. Gyötör a lelki éhség, amikor tumbol körülöttünk a sértegetés, a békesség, a szeretet hiánya. Ezeknek nyomasztó, tikkasztó érzését talán mindannyian ismerjük. Érti ezt a világ is, próbálja pótolni az életszínvonal emelésével, a bevásárlóközpontok nagy és változatos kínálatával. Lehet, hogy jóllakunk, telve vagyunk, de nem tudunk megelégedni. Lelki éhségünket a mindennapi lelki kenyér táplálhatja, Istennek Igéje. Lehet, hogy számodra ez már elcsépeltnek tűnik, üres szólamnak, hitegetésnek, de aki ismeri Istent, az tudja, hogy Isten csodásan működik. Ő az áldott orvos, Ő az erős Isten, uraknak Ura – akinek tárháza mindenkor oly bőséges, változatos, hogy az valóban kielégítheti lelki igényeinket. Így a távolról érkezőknek, a nehéz út előtt állóknak is mindenkor erőforrás az Úr Isten, menedék és erős vár, akinél lehet reménységet, vigasztalást lelni a nehéz útra, melyen nélküle a „kidőlés” veszélye fenyeget.

III.

Mindezek után Jézus elbocsátotta a sokaságot. Mindazok, akik napokig hallgatták Jézus tanítását, majd megtapasztalták Isten áldását, elindultak otthonuk felé. Az igéből nem olvastunk arról, hogy miképpen vélekedett a sokaság a csoda láttán, vagy egyáltalán mit gondoltak Jézus Krisztusról. Csak annyit tudunk meg, hogy elbocsátotta őket a szükséges erőforrással, s mindenki ment a maga választotta úton, a cél, az otthon felé.

Isten bennünket is felruházott az Ő tanításával. Áldásával, gondviselésével kísér bennünket, s nekünk is járnunk kell életutunkat. Nehezebb, könnyebb szakaszok változtatják egymást, de a döntő az, hogy mindannyiunknak ad annyi áldást, hogy ki ne dőljünk az úton, hanem végigjárjuk azt, míg el nem érkezzünk a célhoz, Istenünkhöz. Ámen.

A fiak, akik egyben örökösök is

Alapige: Galata 4,1–7
Bibliailvasás: Hóseás 14,2–8

Pál apostolnak ezek a mondatai óriási célt állítanak eléink. Istennek tervei vannak az emberrel. Ebben a világban nem véletlenül valósulnak meg dolgok, hanem mindig, minden körülmények között a mindenható Isten tervei szerint. A történelemből jól ismerjük azt a helyzetet, amivel Pál levelének ezt a szakaszát indítja. A király fia, a leendő király, míg kiskorú volt, szigorú neveltetésben részesült, és nem volt több joga, mint egy szolgának. Ismertünk a Bibliából is ilyen királyokat, akik nagyon nehezen kerültek a trónra. Ilyen volt például Joás király, aki szinte egyedül marad életben egy vérengzés után. A templomba menekítik, és ott egy rokona neveli fel. Ilyen volt Cyrus, az a perzsa király, aki a babilóniai fogságból – a perzsák Babilon felett aratott győzelme után – haza engedi a zsidókat. Gyermekkorában meg akarták öletni egy szolgálival, aki azonban megsajnálta, és egy juhász gondjaira bízta, aki felnevelte. Később mégis király lett, s a Biblia így beszél róla: az Úr szolgálja. Istennek gondja volt reá, tekervényes életútján át. Felemelte és népe vezetőjévé tette. Vagy emlékezzünk a magyar János Zsigmond születésére. A Buda várába „tisztelgő” látogatásra érkező török küldöttség kitűzi a lófarkas zászlót a vár fokára, és magával viszi a gyermeket. Ők nevelik, és az ők segítségükkel emelkedik később az önálló Erdély fejedelmi székébe.

Az apostol arról beszél, hogy a galatabeliek is a természet törvényei alá voltak vetve, mielőtt az Úr Jézus Krisztust megismerték volna. Mindazok az emberek, akik nem ismerik Krisztust, a törvény erői alá vannak vetve. Mennyire fél a Krisztus és Isten nélküli ember egy villámlástól, mennydörgéstől, árvíztől, vagy bármilyen más természeti csapástól. Így élt a világ Isten nélkül évezredekken át, mindaddig, amíg Isten terve meg nem valósult. Amíg az idők teljességében el nem küldte a Megváltót. Jézust, aki asszonytól született, aki törvény alatt van. Azért küldte el, hogy az embert megváltsa, kiváltsa a bűnből. Azért volt erre szükség, mert – mint a Heidelbergi Káté mondja – Isten igazságos és igazmondó lévén, semmi más módon a mi bűneinkért eleget tenni nem lehetett volna, hanem csakis magának Isten Fiának a halála által. Semmi más módon nincs szabadulás!

Jób könyvében olvashatjuk azt a bizonyágtételt, hogy „Tudom, hogy az én Megváltóm él, és utoljára az én porom fölött megáll.” Az eredeti szövegben itt kiváltóról van szó. A mai joggyakorlatban is előfordul, hogy bizonyos kaució letétele ellenében szabadlábba helyeznek bűnösöket. Kiváltják a foglyot. A mi Urunk Jézus Krisztus a mi kiváltónk, aki kiszabadított minket ebből a nyomorult világból, hogy általa életünk legyen. Aki önmagát adta értünk, hogy nekünk életünk legyen. A Biblia azt mondja az egyik helyen, hogy Jézus nem tekintette zsákmánynak, hogy Ő Istennel egyenlő, hanem emberi formát vett fel, alázatos lévén mindhalálig, mégpedig a keresztfának haláláig.

A Megváltással a Lélek erejét adja nekünk. Szentlelkét küldi, hogy velünk legyen, hogy erősítsen. A klasszikus példa erre az, hogy a tanítványok pünkösdig kétségbe vannak esve. Hiába jelenik meg Jézus többször is közöttük, az kevés nekik. De amikor eljön a Szentlélek, a Lélek erejével már tudnak feladatokat ellátni. Akkor néhány esztendő alatt a Földközi tenger egész környékén elterjesztik az evangéliumot. És azóta is a Lélek erejével terjed az evangélium a világon, újra és újra, minden nemzedék számára. Mi tehát a Krisztus halálának a haszna? Az örök élet. Már itt e földön örökösök lehetünk, Isten Atyánknak, sőt, Édesatyánknak szólíthatjuk. Nem félelmetes Istenünk van, hanem

szerető és gondviselő Atyánk, aki úgy szeretett bennünket, hogy egyszülött Fiát adta, hogy ha valaki hisz Őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen. Tud-e ennek örülni az ember, észreveszi-e egyáltalán? Érdeklí-e ebben a mai világban? Ahol tapasztaljuk a közönyt, hogy az emberek olyan jól elvannak Isten nélkül, egyház nélkül. Gyakran csak a temetéseknel igénylik az egyház jelenlétét.

Meg kellene látni, hogy mit tett értünk az Isten, hogy a Fiát adta értünk, aki a vérén megváltott. Hogy a Szentlelkét adja annak, aki azt kéri. Ennek örülnünk kellene.

Annak idején a nyugati világban előfordult, de ma már nálunk is tapasztalható, hogy pl. egy vállalat tulajdonosa, vagy egy jól menő földbirtok gazdája úgy neveli a gyerekét, hogy majd ő lesz az örökös. És ezek a fiatal emberek a vállalkozó mellett a második helyet foglalják el a hierarchiában. Hiába öregebb az, aki közvetlenül irányítja a munkát, meg kell kérdeznie őt is döntések előtt, mert ő a tulajdonos fia. És ő arra készül, hogy egyszer ő lesz a tulajdonos, övé lesz minden. Az embernek is fel kell készülnie arra, hogy övé lesz a mennyország, mert Jézus neki adta. A tulajdonos fiaira áll az, amit Dosztojevskij így ír: Könnyebb hősnek lenni egy óráig, mint néma heroizmussal viselni a mindennapokat. Viselni a szürke hétköznapi életet, végezni a munkát, amelyért senki nem dicsér, amelynek a hősiességét senki nem veszi észre, amely nem kelti fel senki érdeklődését irányodba. Aki viseli a szürke hétköznapi életet, és mégis ember marad, az az igazi hős. Hősiességgel kitartani, felkészülni arra, ami következik, ez a feladatunk. Felkészülni az örök életre.

Mindez csak akkor működik, ha tiszteled az Atyát, ha elfogadod a Fiút, és elfogadod az Ő áldott Lelkét, hogy vezessen. Vihar után látni néha, hogy mennyi fát csavart ki a szél tövestől. Ezek a fák elvesztik a kapcsolatukat a földdel és teherré válnak ott, ahová lezuhantak, a többi élő fát nyomoríttják. Ilyen sokszor az ember is. Csak teher a másikon, ha nincs élő kapcsolata Krisztussal. Kérjük a mi Urunkat, Istenünket, hogy erősítsen meg minket, hogy oda tudjuk szálni magunkat Neki kedves áldozatul. Mert Isten számára fontos, hogy mi örüljünk annak, amit Ő tett, hogy megváltotta ezt a világot, és nekünk örök életet szerzett. Csodálatos dolog tudni azt, hogy nemcsak a sárga tart ez az élet, hanem van tovább. Hogy odaát vár a mi Atyánk, és az a Krisztus, aki minket szeret. Tehát ne essünk vissza természeti ember módjára abba az állapotba, amikor semmit nem tudunk Krisztusról, az idők teljességéről. Imádkozzunk és dolgozzunk azért, hogy az emberek észrevegyék Krisztust, és áldják azért, hogy minket megváltott és nekünk örök életet adott. Ámen.

Urunk, ebben a világban annyi félelmetes dolog van. Sokszor érezzük, hogy a gonosz tör ránk, mint ahogy a szél fölkorbácsolja a tenger vizét, és összehord rajta minden szemetet. Sokszor úgy érezzük, mintha a Sátán minden erejével összefogna maroknyi néped, kicsiny gyülekezeted ellen. Akkor, amikor a legszentebb dolgot kívánod tenni, úgy bömböl, mint a fúvó szél. Köszönjük Neked, hogy tudhatjuk, hogy Te megváltottál bennünket. Tudhatjuk, hogy mit ér ez a gonosznak, hiszen a te kezedből senki ki nem szakíthat minket. Sem halál, sem élet, sem angyalok, sem fejedelemségek, sem jelenvalók, sem elkövetkezendők. Urunk, köszönjük Neked, hogy örvendezésre hívsz bennünket. Hogy örvendő emberek lehetünk, ha Benned hiszünk, mert a mi életünk a Te kezében van. Te adod nekünk a feladatot, hogy Rólad szóljunk, hogy a jó hírt továbbadjuk. Köszönjük, hogy ma itt megpihenhettünk a Te lábaidnál, hogy lelkileg erősítettél bennünket. Kérünk, add nekünk Lelked erejét, hogy abban a tudatban járassunk, hogy az örök élet részesei, egy másik világ állampolgárai vagyunk. Add, hogy megtegyünk mindent a mi testvéreinkért, hogy el ne vesszenek, hogy a te dicsőségedre éljenek. Segíts, hogy ezt elkezdjük kicsiny körben, a családban, és közvetlen környezetünkben.

Urunk, Te áldd meg e hajlékban élőket, adj békességet a szívükbe, Te viseld gondjukat! Adj erőt a feladataink elvégzéséhez. Add Szentlelked erejét, hogy ne lehessen olyan vihar, ami kiszakíthat bennünket a Te kezedből. Ámen.

Visky János

Kolozsvár – Bulgária-telep

A beszéd ítélete

Alapige: Máté 12,36

Bibliaolvasás: Jakab 3,2–10

Felolvasott alapigénk a Jézus kijelentése. Ő az, aki az életünkben elhangzó emberi szavak kapcsán rögtön túltal a földi élet idején és az ítéletre mutat. Összefüggésbe hozza a gyakran felelőtlenül kimondott emberi szót azzal az ítélettel, amire mindnyájan eljutunk, azok is, akik nem törődnek Istennel, s azt mondják, hogy az ítéletről szóló mesét a papok találták ki, hogy hatalmukban tartsák az embereket. Isten azonban nemcsak szerető Atya, hanem egyben ítélő Isten is. Ezt a Szentírás soha nem hallgatja el. Jézus mindent megtesz az elbukott ember megváltásáért, a szíve, az ajka, a nyelve megtisztításáért, a gúzsba kötött lélek megszabadításáért. Mégis mindig figyelmeztet, hogyha meg nem térsz, ha nem adod szívedet, kezedet, nyelvedet az Isten uralma alá, egyszer Isten ítéletre von téged.

Mielőtt azonban Isten az ítélettel fenyegetőzne, mindig elmondja a tiszta evangéliumot, a tiszta ajkak, a tiszta nyelv lehetőségét. Csak a tudatosan megátalkodott embernek beszél az ítéletről.

A Jakab leveléből hallottuk, milyen világos és egyértelmű Isten tanítása a nyelv kapcsán. Kicsi tagja a testnek, de nagy tüzet tud gyújtani. Ki ne tapasztalta volna ezt? Tudjuk, hogy a tízparancsolat közé nem véletlenül került be az: ne tégy a te felebarátod ellen hamis tanúbizonytságot. Azt is tudjuk, hogy a Tízparancsolat két köztáblára oszlik: az első négy parancsolat arra tanít, hogyan viszonyuljunk Istenhez, a másik hat pedig arra, hogyan viszonyuljunk felebarátunkhoz. S ebben egyik fontos parancsolat az, hogy ne tégy a te felebarátod ellen hamis tanúbizonytságot. Azaz: ne hazudj, ne rágalmaz a másik háta mögött, ne pletykálj hamis, valótlán dolgokat róla. Az is benne van, hogy könnyelműen ne ítélj, ne forgasd ki a másik szavát. Vagy úgy mondd el, ahogy ő mondta, vagy akkor ne beszélj róla.

Nagy kérdés az: hogyan beszélünk egy másik személyről, a távol lévőről pl. egy társaságban? Figyeljük csak meg milyen kifejezések hangzanak el ilyenkor: „a pofa”, „az ürge”, „az öreglány”, „a fater” az apa helyett, pedig a mi anyanyelvünk tudja a legszebben megnevezni az apát és az anyát: édesapa, édesanya. S mi ezeket a szép kifejezéseket is tönkretettük. A „pasi”, a „muki” stb. sokszor jópofaságnak tűnik, de vajon szemtől szembe mernénk-e a másikat így nevezni? Ezt teszik sokszor templomba járó, ígét olvasó emberek is! Vajon nem vagyunk-e elmarasztalhatóak a mindennapi nyelv területén? Elsősorban nem ítéletre akar vonni minket Isten a mi haszontalan beszédünk miatt, hanem szeretettel akar inteni minket, hogy idejében megtisztítsa a mi nyelvünket.

Amikor harmadéves teológusként Nagyszébenben tanultam, akkor feltűnt, hogy a szász és sváb teológusok, amikor káromkodtak, azt magyarul vagy románul tették. Megkérdeztem, miért nem káromkodtok a ti anyanyelveteken, németül, szászul, svábul? Mosolyogva válaszolták: a saját nyelvünkön nem tudunk ilyen jóízűen káromkodni, mint ti magyarul. Bizony elszégyelltem magam, mert ez a mi lelkiségünket fejezi ki: az a sok csúnya káromkodás, kétértelmű vics, amivel nagyon sokan vétkeznek Isten ellen. Sajnos, gyakran még a templomba járó emberek is elnézőek ilyen esetekben. Nem szólnak

rá a káromkodóra, félve a megszegyenítéstől. Hogyan szóljak egy haveri társaságban arra, aki könnyen rámondja a másokra azt, hogy te hülye, ez már mindennapos kifejezés, mint a kenyér. Állj csak ki egy iskolaudvarra, s megrémülsz azon, hogy tíz perc alatt hány ilyen kifejezés röpköd a levegőben.

Egyszer egy faluban egy asszony nagyon megkeseredve elmegy a lelkészéhez és el-sírva magát, megkérdezi: miért van az, hogy engem senki sem szeret? A lelkész nagyon tapintatosan kezdte vezetni a beszélgetést. Kint volt a lelkész a virágos kertben, s már ott elkezdtek a beszélgetést. Ismerve az asszony csúnya természetét, szennyes beszédét, gondolkodik egy kicsit a lelkész, s felvesz egy elszáradt virágot, amin még ott voltak a magvak. Azt mondja az asszonynak, fűjjon csak reá! Amikor ráfűjt, a magvak száz irányba szóródtak szét. Ekkor megkérte a lelkész az asszonyt, hogy szedje össze azokat. Nyilván, képtelen volt reá. No látja – szólt a lelkész –, ez történik az ártalmas szavakkal, megfertőz mindenkit, ahova hull. Nem lehet már összeszedni azokat. Kezdenek sarjadni, lelkeket megkeseríteni, az emberek életét végveszélybe sodorni.

Jakab apostol azt mondja: a nyelv tűz, a gonoszság egész világa. Egy kicsi gyufaszál által mindent fel lehet gyújtani. Nagy kérdés az: milyen nyelvű ember vagy: démoni vagy angyali nyelvű? Istentől eredezik az, ami az ajkadon kijön? Édes forrásból fakad? Akkor az bátorító, megnyugtató, vigasztaló szó lesz. Akkor földeríti a te szavad a másik nyugtalan ábrázatát, fényt varázsol a másik megtört tekintetére, ha angyali nyelven beszélsz. Ha démoni nyelven beszélsz, akkor mindenki elriad tőled.

Életem legdöbbenetesebb tapasztalata volt, amikor egy temetés alkalmával egy személy állt a koporsó mellett, s ennek az egy személynek kellett elmondani a prédikációt. Ez a halottnak egyetlen lánya volt, sem szomszédja, sem rokona, sem munkatársa nem ment el a temetésére, mert csúnya nyelve volt.

Szókratészről olvassuk, aki a Kr. e. 5. században élt: jött hozzá egy ember, aki el akart mondani neki valami nagyon fontos dolgot egy másik emberről. A bölcs idejében megkérdezte: mondd, megvizsgáltad-e a te közölni valódat azon a három szűrőn keresztül, ami így szól: 1. valóban igaz az, amit hallottál? 2. hasznos-e az, amit tovább akarsz mondani? 3. segít valakit belsőleg az, amit te tovább akarsz mondani? Elgondolkozott ez a hírközlő, s azt mondta „nem”. Akkor erre Szókratész azt felelte: tartsd meg magadnak. Ha nem igaz, akkor nem kell tovább mondani, ha nem hasznos, ha nem segít, akkor ne mondjuk tovább. Meg kell tanulnunk ezt nekünk is, mert így sok romboló beszédetől szabadok lehetnénk.

A régiek, az atyák így gondolkoztak: az embernek háromszorosan kell megtérni. Amikor meghallja az ember Isten szavát, s szíven üti az ige, ez az első fordulat. Emellett külön meg kell térnie az ember nyelvének és végül külön a pénztárcájának is. Vizsgáljuk meg, hogy megtért emberek is annyit vétkeznek a nyelvükkel, s amikor a pénztárcának kell megnyílnia, hogy az Isten oltárára tegyünk a pénzünket, az végképp nem megy.

A héten meglátogattam egy családot, s elbeszélgettünk arról, hogy az ember mennyit tesz a dohány, az alkohol oltárára, amivel csak tönkreteszi magát. Van ilyen közmondás, amíg az ember egészséges egy csomó pénzt költ arra, hogy ártson az egészségének, s amikor lebetegedik, akkor egy csomó pénzt költ arra, hogy visszaszerezze egészségét. Jó lenne nagyon megfontolni, hogy is állunk ezekkel?

Alapigénk Jézus szavai: minden haszontalan beszédért számot adnak majd az emberek. Mert nagy károkat tud okozni a meggondolatlan beszéd. Akár életet is ki tud oltani. Jó Sándor, az egykori neves budapesti igehirdető mondta el egyik igehirdetésében, hogy egy kisiskolás fiút hogyan bántottak meg a társai, mert alacsonynövésű volt. Egyszer csak könnyelműen odavetette az egyik osztálytársa neki: te kis töpörtyű, mit lábatlankodsz itt? Néhány év múlva eldobta magától az életet, s a hátrahagyott búcsúlevélben csak ez a kér-

dés állt: „ Miért lábatlankodjon közöttetek egy kis töpörtyű?” Ennyire valóságosan gyilkol a szó.

Wass Albert, aki menekülni kényszerült a háború idején, egy bajorországi tanyán volt többedmagával. Egyszer megjelenik egy orosz és egy amerikai katonatiszt, akiket odavezetett egy magyarul beszélő zsidó fiú. Kiderült, hogy ez a zsidó áruló volt. Kihallgatták a menekülőket, s ez a zsidó fordított. Egy húsz éves székely leány is hallgatta a párbeszédet. A beszélgetés végén azt közli az amerikai tiszt, hogy ettől a perctől kezdve le vannak tartóztatva és átadja őket az orosz tisztnek. Amikor hallotta ezt a székely lány, döbbenet fordult hátra a magyar mérnökhöz, aki jól tudott angolul. Megkérdezte: itt nincs valami félreértés? De igen, ez a fiú egy áruló, s nem azt fordította az amerikai tisztnek, amit mi mondtunk magyarul. Pontosan az ellenkezőjét fordította, azt mondta, hogy zsidókat öltünk. Ekkor felháborodásában a két tiszt után siet a leányzó, előveszi a bicskát, s hason szúrja az áruló zsidót. Ekkor az orosz tiszt lelötte a leányzót.

Két ember pusztult el, mert valaki kicsavarta a szavakat. Nem úgy fordított, ahogy kellett volna. Törvényszéki tanúskodásokra, politikai beszédekre, ígéretésekre gondoljunk meg a saját szavunkra, amivel sokszor megbántunk másokat. Ha nem tudunk még mindig elég bátorító, vigasztaló, szerető szót mondani, akkor kérjük Istentől, hogy teljen meg a szívünk szeretetével, s ez fakasszon szavakat a szánkba.

Jakab azt kérdezi: fakaszthat-e ugyanaz a forrás egy időben édes és keserű vizet? Nem! Hogy van az, hogy mi ugyanazzal a nyelvvel imádkozunk és utána átkozunk? Ezért kell Isten megszüntesse azt a belső kettősséget, ami a szív mélyén rejlik, hogy betöltse az ő szeretetével Szentlelke által, hogy angyali nyelven szóljunk, s ez a szó legyen ismeretes köreinkben, ami gyógyító, segítő, reményt nyújtó szó, mert erre vágyunk mindnyájan. Ámen.

Vörös Éva
Magyarország

Az Egybeszerkesztő

Alapige: Efézus 2,13
Bibliolvasás: Efézus 1,3–12

Európának ezen a keleti részén most sokan dolgoznak azon, hogy bennünket, akik annyi évtizeden át távol voltunk, most közelvalóvá tegyenek (Brüsszelhez). A lelkesedésünket igencsak apasztja az a tény, hogy nem tudjuk az Egybeszerkesztő igazi nevét: gazdasági érdek, azonos kultúra...hogy a csúnyábbakat ne is említsem. De abba is hagyom a találgatást, mert most nem a politikai, hanem a spirituális valóságról akarok írni, vagyis arról az Egybeszerkesztőről – Károli szép szavával élve (Ef 1,10) –, akiről olykor himnikus sorokban Pál apostol beszél.

Valójában nem tudom, melyik a nagyobb csoda. Az a tapasztalat, amiről az efézusi levélben Pál tudósít, hogy akik jó messzire vannak az Isten országától, azok egyszer csak annak hirdetőivé válnak, vagy az, amivel „A tékozló fiú” története indít: hogy a közelvalóból távolvalóvá lesz, mert az atyai házból a fiú messze vidékre költözik. Mintha folyamatosan cserélődne a bent és a kint létszáma, mintha állandó mozgásban lenne az Istent közelítők és a tőle távolodók serege!

Az efézusi példa szerint történik a csoda, és mégis legyűrhető az az áthidalhatatlan szakadék, ami az Isten és az ember között van. Nem reménytelenek az Istentől nagyon messzire élők! Lehet belőlük még élcsapat az Isten országa építésében! De a csoda visszája is igaz. Meg lehet unni még az Istenközelséget is. El lehet vágyódni a jóból is. Vagyis, nem baj az, ha még az egyháziak is egyfajta üdvös bizonytalanságban vannak, és még azok is,

akik magukat Ábrahám kebelében érzik, belemennek a szerepcserébe. A közelvalók biztonsága helyett a távollévők sarujába bújnak, és életfogytiglan, megharcolandó témájukká válik: a *közelségtartás*. Istenünkkel és a kezünk ügyében lévő felebaráttal.

Távolodni tudunk magunktól is, olykor észrevétlenül is, de a közelítéshez segítség kell, összpontosítás, és legfőképpen Kegyelem. Az az atyai elébefutás, ami a hazatérő helyett megteszi a legnehezebb szakaszt, az utolsót, amikor is a messzeség végleg semmivé foszlik. Mert ha Ő nem keresne szüntelenül bennünket, akkor a távolság nem apadna, hanem egyre csak dagadna!

Ezt a messzeséget legyűrni saját erőből – ami sokszor fényévnyi két ember között –, majd hogy nem lehetetlen, olykor egy élet is kevés hozzá. Az idegenség, a távolság megmaradhat még akkor is, ha közös az asztal és az ágy. Előfordul, hogy a legnagyobb erőfeszítéseink is csak centimétereket jelentenek a közeledésben, de egy meggondolatlan szó egy pillanat alatt lerombolhatja hónapok, évek kitartó munkáját.

A közelségélmény ritka ajándék. Túlnani. Emberkéz és emberész számára megcsinálhatatlan. Pedig sokszor úgy szeretnénk egymásba kapaszkodni, de ahhoz kellene legalább egy érintésnyi emberközel. Kinyújtott karunk azonban gyakran csak a levegőt markolja. Elérhetetlenül messze tud lenni még a mellettünk lévő másik is. Így van ez sokszor az emberközi kapcsolatainkban, s mennyire így az Isten viszonylatában! Nem kapunk Istenközelséget rendelésre!

Mégis, történik a csoda napjainkban is úgy, mint annak idején Efézusban, és szemtanúi lehetünk a minőségi változásnak: emberek távolvalókból közelvalókká lesznek. Nem közvetlen csatlakozás eredményeképpen, hanem a Krisztus Jézusban. Nem egymás felé fordulva, hanem egy irányba nézve. Segítségül embermintát kapunk, a földi Jézus életét, ami az Ige szavain át ma is megihlet. Isteni erők áradásának nyit kaput. Mégpedig olyanak, amik jól megépített válaszfalakat törnek át – vertikálisan és horizontálisan egyaránt. Körülöttünk és bennünk. Zsidók és pogányok, férfiak és nők, anyagi és szellemi világ, ember és Isten között. Hamis kettősségek egységesülnek, Krisztuslényegűvé válnak. Több ez, mint a közelség élménye. Maga az egybeszerkesztés csodája! Nemcsak pillanatokra adatik, ideigvalóan, az ösztönkésztetések kielégítésére, hanem egybemaradandóan.

Azért, mert a szétesés, a töredékesség korszakában, a hamis egységesülés Mc Donald's kultúrájában láthatatlanul történik az isteni egybeszerkesztés. Nemcsak földi méretekben, hanem a mennyei világgal is. Még akkor is, ha a minket körülvevő valóságok annyira mások, annyira szétesőek! Kötőanyagként isteni lényeg kerül beléjük, és egybeszerkesztődik még az egymásnak ellentmondó is. Így lesz az egészséges ereje kipótolója a beteg erőtelenségének, így kapcsolódik össze a földhöz ragadtság és a földöntúltság. Isteni arányokat tartva áll össze a munka és a pihenés, az emberi erőfeszítés és az isteni kiegészítés, az áldás. Vagyis együtt munkálkodik a Teremtő és a Teremtmény. A Nagy Romboló árnyékában csendes építkezés történik – az Isten országáé. El nem porladó alapanyagból: szeretetből, irgalomból, szolidaritásból, hűségből, alázatból. Ami összetartozik, összetart. Nem magától, hanem attól, aki folyamatosan egybeszerkeszt. Még a végén egyberendeződik a feltámadásban az is, ami olyan végzetesen ellentétes: az élet és a halál. Azáltal, aki halandó testünket halhatatlanságba öltözteti. Így a halál többé nem oszladozó test lesz csupán, hanem kiteljesedése annak, ami már itt elkezdődik, vagyis egybeszerkesztés a mennyei valósággal.

Széthulló világunk, gúzsbakötő, kényszerpályákon porladó magyarságunk, atomizálódó családunk, elhidegülő kapcsolatunk, elhitelenedő szívünk egyetlen reménye a Túlnani Egybeszerkesztő. Ő, aki folyamatosan keres munkatársakat, hogy az Egy Fő alá rendeződés, a „közelségtartás” ne láthatatlanul, hanem szemmel láthatóan történjen, mégpedig Krisztus-szerűen. Ámen.

Prédikációk Szentháromság vasárnapjára

Anastasios Yannoulatos
Athén

„És ímé én ti veletek vagyok”

Alapige: Máté 28,18–20

„És ímé én ti veletek vagyok minden napon a világ végezetéig.” (Mt 28,20).

Utolsó szavaiban, amit a feltámadott Krisztus a tanítványaihoz intéz, három téma uralkodik. Ezek szerves és oszthatatlan egységet képeznek. Először egy egyetemes jelentőségű megállapítás hangzik: „Nekem adatott minden hatalom mennyen és földön”; Másodszor: az utolsó parancs „Elmenvén azért, tegyetek tanítványokká minden népeket”; Harmadszor: az ígélet, mint következmény és garancia: „És ímé én ti veletek vagyok”. Az „és” és „ímé” összekötő szavak csak megerősítik ezt az összefüggést. A három tárgykör egymással összefügg, éppúgy, mint ahogyan testünknek 3 rendszere van: izom-, keringési- és idegrendszere.

1. Az egyetemes jelentőségű esemény abban áll, ahogy Máté evangéliumában kifejezésre jut, hogy Jézusnak a keresztfeszítés és feltámadás után megadatik „minden hatalom” a világmindenség teljessége felett. A Mestert, a Profétát, a Messiást ettől kezdve mint „Urat” említjük. Ez a szemlélet és valóság nyílik meg. A valódi hatalom többé nem a császár és a római adminisztráció kezében van. A világ sorsa nem attól a tudástól függ, amit a világ tanult emberei és intellektuelltjei magukban hordoznak. A Mindenható Atya, a Szeretet Istene átadja hatalmát a Fiúnak, aki ezt a szeretetet a legteljesebb formában testesíti meg, egészen a keresztfeszítéséig. Ez a valóság képezi a keresztyén hit tengelyét. A keresztyén világ szavahihetősége függ attól, ahogyan ezt a valóságot befogadja. A keresztyének valódi ereje és befolyása attól függ, hogyan élnek meg és hogyan hirdetik ezt a valóságot.

Az egyház – amely egy a feltámadásból származó eucharisztikus közösség – nem szűnik meg hirdetni a Szentháromság titkát, valamint Isten gyógyító tervét Krisztusban, a Szentlélek által. „Krisztus misztikus teste”, az egyház, kisugárzik az egész Világmindenségbe, az élő Úr dicsőségére. Az idők felett él, abban a reményben, hogy „Isten akaratának titka” az, hogy mikor jó el az idők teljessége, az az idő, amikor mindent, ami égen és földön van, Krisztusban egyesít. (Ef 1,10)

Most, amikor a 21. századba léptünk, és arra a nagyszámú tanulmányra és dokumentumra tekintünk, amelyet az ökumenikus mozgalom és különösen a „Hit és Egyházszervezet Bizottsága”, „A keresztyénység egysége és meggyőző bizonyágtétele a világban” nehéz témájához készített, akkor újból az eredeti fundamentumot kell hangsúlyoznunk, amelyre az egyház épül és amely összetartozásunkat biztosítja. Röviden: az Abban való bizalmat, Akinek „adatott minden hatalom mennyen és földön”, valamint a mi erős hitünket, hogy az egyház „az Ő teste, teljessége Ő néki, a ki mindeneket betölt mindenek-vel.” (Ef 1,23)

2. Az Úrnak ebből a kijelentéséből és a kötőszavakból (tehát, következőképpen) következik a parancsolat: „tegyetek tanítványokká minden népeket”.

A feltámadott Úr az első, aki egyetemességről beszél. Ez az egyetemes dimenzió nem hasonlítható össze a mai gazdasági globalizációval. A hírhedt globalizáció, amiről manapság oly sokat beszélünk, magába rejti a veszélyt, hogy az ember egy olyan dzsungelbe tér vissza, amelynek hiányzik az erkölcsi alapja, értelme, miközben megpróbál

„Übermensch” lenni, azaz felsőbbrendű emberré válni, s kiteszi magát annak a veszélynek, hogy végül ismét az „Untermensch”, azaz az alacsonyabbrendű ember helyzetében találja magát. A missziói feladat lényege Krisztus tanítványai számára és minden nemzet felé egyaránt a szeretet egyetemessége, amely az embereknek az Isten-emberhez való közeledését teszi lehetővé és minket pedig új lényé formál. Az eucharisztikus közösség rendeltetése, hogy minden településen Krisztushoz a Szentlélekben hű híveket neveljen, hogy szolidáris közösségeket hozzon létre, a szabad emberek olyan társaságát, akik szeretik egymást.

Korábban sok amerikai és európai az Úr ezen utóbbi parancsát földrajzilag értelmezte: Menjete Afrika-ba vagy Ázsiába, oda, ahol az evangéliumot még nem hirdették. Jóllehet, a mi időnkben már nyilvánvaló, a legveszélyesebb elidegenedés – veszélyesebb még a vallási tudatlanságnál is – a közöny, amely nagyon sok hagyományosan keresztény országban uralkodik. Így a feltámadott Krisztus parancsa a 21. században nagyobb horderőt kapott: „Elmenvén azért, tegyetek tanítványokká minden népeket”, azokat a népeket, akik alig tudnak valamit Krisztusról, de Ázsia és Európa azon népeit is, akik közül egyesek Krisztust a 20. század folyamán évtizedeken keresztül üldözték, de azokat a népeket is, akik arroganciájukkal, közönyükkel Őt félretaszították, és ál-istenekkel, mint a pénz, szex vagy jólét, helyettesítették.

Krisztus apostolainak a működése dinamizmust hoz magával. Ennek két összetevője van: az egyik a sakramentális jelleg, a „keresztelői” jelleg, a másik a didaktikus, „a tanítói” jelleg. A sakramentális jelleg, ahogyan az már az első évszázadoktól kezdve az egyház tudatában kialakult, átfogó kiteljesülését a trinitárius formulában nyeri el. Az „Atyának, a Fiúnak és a Szent Léleknek nevében” összefoglalja a hármasság megmagyarázhatatlan titkát és aláhúzza, hogy a tanítás csakis Isten kegyelmének hatalma által teljeseedik ki. Miközben a didaktikai összetevőben a hangsúly nem egyszerűen a tudáson van, hanem minden parancs megtartásán: „Tanítván őket, hogy megtartsák mindazt, a mit én parancsoltam néktek.” (20. vers)

A mi helyi gyülekezeteinkben gyakran kísértésnek vagyunk kitéve, hogy a sokféle jelentés mellett a legfontosabb, legigényesebb parancsokat félretegyük, mint például: az ellenség szeretetere, a szemérmességre, az alázatosságra, a megbocsátásra, a mértéktartásra és az önmegtagadásra vonatkozó parancsokat. A keresztény élet azonban szerves egység, és a ragaszkodás minden parancsolat megtartásához nem egy olyan erkölcsiség, amely csak a konzervatívoknak felel meg. Sokkal inkább a legalapvetőbb a szabadság összes válfajai közül, ellentétben bárminemű bevett szokással. Mindenesetre, a parancsolatok betartása szorosan kötődik a szeretethez és a Krisztusban való élethez. „A ki ismeri az én parancsolataimat és megtartja azokat, az szeret engem; a ki pedig engem szeret, azt szereti az én Atyám és én is szeretem azt, és kijelentem magamat annak.” (Jn 14,21)

Szükségessé válik, hogy a teológiai gondolkodásmód és a Jézus parancsolatait betartó élet összekapcsolódásának új figyelmet szenteljünk. Nem szabad hagynunk magunkat elcsábítani egy absztrakt teológia irányába, amelynek semmiben hatása sincs az egyház életére, vagy egy olyan erkölcsiség felé, amely nélkülözi a teológiai igazságot.

A meglepetéseknek ebben az évszázadában, amelybe épp hogy beléptünk, szükség lesz arra, hogy új területekre lépjünk, meg kell válnunk gondolkodásmódunk bevett szokásaitól, és korábbi rendszerezési módjától. A parancs: „Elmenvén azért, tegyetek tanítványokká minden népeket” hallgatólagosan magába foglalja annak a helynek az elhagyását, ahol vagyunk, és amelyhez kötve érezzük magunkat. Az ismeretlen területen minden lépés veszélyes. Annál természetesebb, hogy az út „minden népek” felé, sokféle próbatétellel és eseménnyel lesz kiköveve.

Az új körülmények között (a technológiai ismeretek, a politikai hatalom, de a szegénység új formáinak, a nincstelenségnek, igazságtalanságnak, az erőszak alkalmazásának új megoszlása, a terrorizmus nemcsak ismert erőszakossága, hanem az a formája is, amely jelenleg vallási eszmékkel áll kapcsolatban) mi keresztények arra vagyunk hivatva, hogy a sokféle problémát közösen kutassuk, kötelességeinket és lehetőségeinket mint világunk kreatív erejét felismerjük, megragadjuk, szem előtt tartva a keresztények egységét.

Arra vagyunk elhíva, hogy közösségeink határait átlépjük, előítéleteinket, határozatlanságainkat és félelmeinket legyőzzük, és amennyiben ez számunkra lehetséges, közösen tanúbizonyosságot tegyünk a feltámadott Krisztus mellett, hogy elébe mehessünk az embereknek és jelenünk nagy kérdéseinek. Nem arról van szó, hogy jobbak legyünk mint a világ, hanem segítenünk kell neki, hogy arra irányulhasson, hogy – az egyház sakramentális kegyelméből és igazságának dinamikájával – figyelembe véve minden nép, kultúra és civilizáció sajátosságait – minden embernek szabadságot és méltóságot adhasson. Ezért kell a mi szeretetünk minden egyes személy iránt mélyrehatóan őszinte legyen.

Néha találkozunk azzal a gondolattal, hogy az egyház tevékenysége szorítkozzon kizárólag csak a vallásos területekre. Az egyház látóhatára azonban magába foglalja mindazt, ami emberi, és ugyanakkor az egész teremtést. Erre utalnak az Úr szavai, mikor ezt mondja: „minden hatalom”, „minden népeket”, „minden parancsolat”, „minden napon”.

3. „És ímé én ti veletek vagyok.” Az Ige, a kijelentés, az Atya bölcsessége, a kezdet és a vég, Alfa és Omega. Én veletek vagyok „minden napon”, mind a felhőtlen napokon, amikor minden rendben megy, mind a sötét napokon, amikor a bizonytalanság köde vesz körül, de a kétkedéssel és gyengeséggel teli napokon is, amikor a viharok tombolnak. Veletek vagyok a kétség óráiban, amikor hiányzik belőletek a bátorság, és azt mondom nektek, amit már Péternek is mondtam: „Kicsinyhitű, miért kételkedél?”, a kényszerű áruházi órájában, hogy titeket bűnbánatra vezesselek, a bizonyosságtétel vagy mártírság órájában, amit az irántam érzett szeretet miatt kell elszenvedjete, azokban az órákban, amikor a gyűlölet és igazságtalanság démoni erői rátok törnek.

A szeretett Fiú jelenlétének tudata, aki a szeretet beteljesülése, képezi a keresztény tapasztalat alapját. Ez a tudat adja létünknek az erőt a legfájdalmasabb pillanatokban. „Ha az Isten velünk, kicsoda ellenünk?” (Róm 8,31) Jelenlétének érzése megvigasztal és megnyugtat minket. Ha a „Halál kötelei vetek körül, s az istentelenség árjai rettentettek engem. A Seol kötelei vetek körül; a halál törei fogtak meg engem.” (Zsolt 18,5–6) Megihlet minket különösen alkotói fáradozásaink idején. Ez a jelenlét tartós boldogsággal és megnyugtató világossággal tölt el.

Itt nem egy egyszerű mentális folyamatról van szó, hanem a Szentlélek kegyelmének a sugárzásáról, amely létünket bevilágítja. A Jézusban való életről van szó. Az Ő jelenlétének tudatosságát és mélységét az imádság, az Isten igéin való elgondolkodás pillanataiban éljük meg, és egész különösen az istentiszteletben. Az Isteni eucharisztia sakramentális titkában éljük meg a titokzatos egységet a feltámadott Úrral. Előrehaladást a lelki életben a személyes tapasztalat folytonos elmélyítése jelent, de jelenti az Isteni liturgia folytatását a liturgia után, életünk minden pillanatában. Minél inkább tudatában vagyunk a feltámadott Krisztus jelenlétének az életünkben, annál inkább lesznek tele napjaink békességgel, erővel, kreativitással.

Ami a „Hit és Egyházszervezet” mozgalma alapítóinak szívét lángralobbantotta az a lelkesedés volt, amivel síkraszálltak az örökölt ellenségeskedések és nézeteltérések leküzdéséért, amelyek mind a mai napig keresztény egyházakat és közösségeket választanak el egymástól. Kétségkívül döntő fontosságú az, amit elérték, és mi hálások vagyunk

a kiváló teológusoknak és teológusnőknek, akik az elmúlt 75 év során ehhez az előrehaladáshoz hozzájárultak azzal, hogy elmélyültek annak a tanulmányozásában, ami az egyházakat egyesíti, de annak is, ami elválassa. Ezáltal megkönnyítették a „másik” és a „különböző” elfogadását, a vele való együttélést. Az események megmutatták, hogy az egység álmával szemben az ellenállás konok, és csak nagyon nehezen győzhető le. Mi, akik ezt a munkát folytatjuk, ki kell tennünk magunkat, egyebek között, a saját közösségeink legkülönbözőbb bírálatainak. Fontos az, hogy – történjen bármi – továbbra is párbeszédben maradjunk, együtt gondolkodjunk és egymásra találjunk a hitben, szeretetben és reménységben. Senki sem kész kompromisszumokba belemenni, ami a hit kérdéseit illeti. De semmiképp nincs jogunk a korábbi elszigetelődésünk erődítményei mögé visszabújni. Nem szabad elfelejtenünk sem az egész világ iránti felelősségünket, sem Jézus (bensőséges) atyához intézett imáját: „Hogy mindnyájan egyek legyenek; hogy elhigye a világ, hogy te küldtél engem.” (Jn 17,21)

Miközben ragaszkodunk örökségünk legértékesebb részéhez, ne engedd, hogy elhanyagoljuk feladatunkat, hogy munkálkodjunk az egységünkön és a közös bizonyágtételén, egyszerűsítések és megszüntetések nélkül, „nézván a hitnek fejedelmére és bevezetőjére” (Zsid 12,2) Harcolunk tovább „a világ végezetéig”, bárhogyan is áll az emberiség sorsa, a tudományos felfedezések vagy technológiák és azok megvalósításai.

4. Engedjék meg, hogy egy személyes élménnyel zárjam. Körülbelül 12 évvel ezelőtt történt augusztusban, Ugandában. Már éjszaka volt, amikor egy missziós táborból az ország középső részéről, Kampalából, a fővárosba visszatértünk. Az éjszaka sötétjében a kocsik egy akadályba ütköztek. A szélvédő ezernyi darabra törött és a darabok rám hulltak. Sok szilánk repült szemembe, amelyet többé nem tudtam kinyitni. Az elhagyatott afrikai kórházban kétségünk fokozódott. Sehol egy orvos, sem egy nővér, sem desztillált víz, de még egyszerű víz sem. A látásom teljes elvesztése elképzelhetetlennek látszott. Nem láttam semmit. Ebben a tragikus órában egy létfontosságú kérdés jutott eszembe, amellyel misszionáriusi pályámat kezdtem. Elég-e Isten neked? Egy megmagyarázhatatlan békeség telepedett lelkemre. Éreztem annak a közelségét, aki a tanítványait biztatja: „És ímé én ti veletek vagyok”. Éjfél után volt már, amikor egy helybeli fiatal szemorvos felbukkant, akit mi athéni tanulmányai idején segítettünk. Egy különleges lámpa segítségével küzdött azért, hogy a szemembe fűrődött üvegszilánkokat eltávolítsa. 24-et távolított el. A következő napon visszatértünk Nairobi-ba és azután Európába, további kivizsgálásokat elvégezni és a gyógyulást bevárni. A gyógyulást annak sugárzó tudata kísérte, hogy „én ti veletek vagyok minden napon a világ végezetéig”. Megtörténhetett volna, hogy ez az esemény mindenféle misszionáriusi tevékenységemnek véget vet. Az ellenkezője történt, egy újabb diakóniához, egy újabb szolgálathoz vezetett, megújult hittel, egy olyan missziói területen, amely sokkal igényesebb volt: Albánia.

Biztos vagyok abban, hogy sok itt jelenlevő személy életének kritikus pillanataiban szerzett hasonló tapasztalatot, s talán e mostani néhány szó hozzájárult, hogy emlékezzenek rá. A feltámadott Krisztus ígéretei minden generáció életében ezerszeresen fordulnak elő. Nemcsak a köd és rossz idő napjain éli meg lelkünk a feltámadott Krisztus jelenlétét az ő misztikus melegével, hanem sokkal inkább éppen életünk legtermékenyebb és legalkotóbb napjain érezzük a legvilágosabban a „szeretett Fiú” jelenlétét. Ő elkísér minket útjainkon, mint a Nap, amely a Földön az életet biztosítja, nappal és éjjel, nyáron és télen. Ezért ragaszkodunk a reményhez, és a minden keresztyén egysége és közös bizonyágtétele iránti fáradozáshoz. Ebben mi nem a képességeinkre, ismereteinkre és intelligenciánkra alapozunk, hanem annak a bizonyosságára, hogy ezekben a fáradozásainkban

nem vagyunk egyedül, hogy mi Jézus akaratának engedelmeskedünk, benne tökéletesen megbízva, akinek „adatott minden hatalom mennyen és földön”, abban a boldog tudatban, hogy az Ő ígérete tartani fog: „És ímé én ti veletek vagyok minden napon a világ végezetéig”

Fordította: Szilveszter Sándor
Székelyudvarhely

(Elhangzott Lausanne-ban a „Hit és Egyházszervezet” 75 éves jubileumi ünnepségén; 2002. aug. 25-én.)

Pap Ferenc

Ő tőle, Ő általa, Ő reá nézve...

Alapige: Róma 11,36
Bibliaolvasás: Zsoltárok 23

Ennek a bibliai fejezetnek vége úgy hangzik felénk, mint egy hatalmas szimfónia befejező tétele. Felhangzik ebből az igéből az isteni dráma záró akkordja: Tőle, általa s reá nézve vannak mindenek. Övé a dicsőség! – Boldog visszhangként ismétli a kórus: Ámen. A mai vasárnap értünk el lélekben a legmagasabb csúcsra. Nagy utat jártunk meg. Advent várakozásán keresztül érkezünk el a betlehemi bölcsőig, Virágvasárnap hallelujájához, Golgota keresztjéhez, a megnyílt sírhoz, a mennybemenetel csodájához, s Pünkösöd titkához, és miután elvonult előttünk az ünnepi félévben a megváltás felséges drámája, most érkezünk el a záró tételhez, Szentháromság vasárnapjához. Mire tanít ez a vasárnap? Erre felel alapigénk: Ő tőle, ő általa, ő reá nézve vannak mindenek. E vasárnapon mintegy összefoglalva, summázva tárja elénk a nagy titkot, a titkok titkát, hiszen mindaz, ami történt Adventtől Pünkösödig nem más, mint a Szentháromság egy örök igaz Isten munkája.

Megállunk a titkok titka előtt levett sarukkal, mint Mózes az égő csipkebokor előtt. Véges emberi értelmünk nem képes felfogni a végtelent, s mégis mi bűnös, gyarló emberek dadogva szólunk a legnagyobb titokról. Kell szólni, mert az Ige tanít. Mértéket is kell tartani a beszédben, csak addig mehetünk, ameddig az Ige enged. De az Írás nem szól többet, nekünk is fel kell hagynunk a hiábavaló kérdezősködéssel. Mit üzen Isten magáról az Igében? Azt, hogy Ő lényege, természete szerint egy és ugyanakkor három személy, Atya, Fiú, Szentlélek, vagy ahogy alapigénk mondja: Ő tőle, Ő általa, Ő reá nézve vannak mindenek. – Vegyük sorba ennek egyes tételeit.

Az első az, hogy mindenek Ő tőle vannak. Ez a látható és láthatatlan világ, csillagok, naprendszerek, ez a vérrel s nyomorúsággal teli föld, az élet és a halál Tőle van. Ő van mindenenek túl és mindenek felett. Észrevetted-é, tudod-é, hogy Ő a Gazda? Ami történik ebben a világban, az Ő akarata nélkül nem történhetik. Hányszor elfeledkezel erről, hogy Ő hívott életre téged. Tőle vagy te, s hálát adtál-é egyszer is azért, hogy nem kőnek, fának, állatnak, csonka-bonkának teremtett, hanem embernek? Tőle eredt a magyarságod, a hivatásod. Ő rendelte ki édesapádat, édesanyádat, őseidet. Ő tőle van az, hogy református vagy, hogy hallod tisztán és elegyítetlenül az Igét. Ő tőle van, hogy gazdag vagy, vagy talán szegény. Tőle van, hogy férfi vagy, avagy nő. Tőle van, hogy városban lakol, vagy tanyán. Tőle van, hogy élsz még, hogy felgyógyultál, hogy dobog a szíved.

Gondold végig az életedet. Minden ami eddig történt az életedben, nem vak véletlen játéka volt. Ő volt ott az életedben, amikor megszületted. Tőle van az, hogy eljegyzett a maga számára a keresztség vize által. Ő adta a környezetet, Ő adta ajakadra az első

szót és Ő tanított imádkozni édesanyád szaván keresztül. Ő adta az ifjúság boldog, napsugaras, gondtalan éveit. Tőle volt boldog az álmod, édes az ébredésed. Tőle volt az, hogy tanulhattál, hogy kenyeret kereshetsz. Tőle volt az, hogy szerelmet ébresztett benned a párod iránt. Tőle volt az, hogy volt napsugaras, vidám éved. Ő adott könnyeket, titkon való bánatot. Ő volt az, aki nevelt vesszejével, szeretve dorgált. Ő volt az, aki botjával elkergette ellenségeidet. Ő pászorolt halál árnyékának völgyében. Érzed-é, hiszed-é, tudod-é, hogy Ő tőle van minden?

Ő tőle vannak mindenek. Észrevetted-e mindenütt mesteri kezének munkáit? Talán a csillagokat nézted egy csöndes nyári éjszakán, vagy talán a laboratóriumban dolgoztál, távcsővel vagy mikroszkóppal vizsgálódva, megláttad-e a keze nyomát? Munkádban, dolgaidd között, műhelyben, irodában, gyárban, szántás közt, vagy az erdőben felfigyeltél-e arra, hogy a dolgok mögött ott rejtőzik láthatatlanul és titokzatosan.

Könnyen azt mondhatnád, hogy mindez igaz, de miért van annyi könny, annyi sírás, miért van annyi bűn? Miért romlott el ez a világ annyira? A válasz csak az lehet, hogy csodálatos és kibeszélhetetlen bölcsessége megengedi azt, hogy ez a teremtett minden-ség s az ember bűn átkát vegye magára. Isten azonban nem engedi meg, hogy ez a megromlott világ végképpen a veszébe rohanjon. Küld szabadulást. Elküldi egyszülött Fiát. A Szentháromság második személye emberi testbe öltözik, érettünk, helyettünk, miattunk szenved, meghal és feltámad, felmegy a mennybe s ott az Atya jobbára ül. Elvégzi a megváltás munkáját, kiment minket a rabságból s hazamehetünk bátran tékozló leányok és fiak, vár a kiengesztelt Isten, a megbocsátó Atya.

Ez a második tétel: Ő általa van minden. Krisztus által van béke és kiengesztelés. Gondoltál-e arra, hogy Ő általa, Jézus Krisztus által van ismét út hazafelé? Ő az út, igazság és élet. Jaj neked, ha megpróbálsz a magad útján járni, ha másokra hallgatsz. Ha hamis útra tévedsz, amely hazugságra épül, akkor az eltévelyedés, az örök kárhozat lesz az osztályrészed. Hidd el és értsd meg, Ő az út, az igazi és egyetlen út, amely hazavezet az Atyához és akkor lesz a tiéd az élet, az örökélet. Ő általa van minden, ami kegyelem az életedben. Ő keresett meg téged, amikor Isten nélkül éltél. Ő a jó pászor, aki elindult utánad, kimentett a kárhozathból, ijesztő bűnökből, amelyekből magadtól sohasem juthattál volna ki. Ő általa nem néz reád haraggal mennyei Atyád, hiszen vérével fizetett érte-d. Ő általa kiálthatod „Abbá, Atyám”, egyedül Ő általa imádkozhatsz. Nem juthat fel a mennybe imádságod, ha meg nem lévő, be nem számítható, úgynevezett „érdemeidre” hivatkozol. Nem hallgat meg Isten, ha más közbenjártót keresel Rajta kívül. Egyedül Ő általa zörgethatsz Istennél, hiszen Ő általa tanultad megszólítani Istent: „mi Atyánk”. Idvességet keresel? Ő általa adatik, hiszen a neve Idvezítő. Tanácstalan vagy az élet kérdéseiben, félsz a holnaptól? Tanulj Tőle! Ő általa, szaván és beszédén keresztül tanít Isten az örökélet titkaira. Ő általa lehetsz bölcs, hiszen Ő a Főprófétád. Kicsinynek és gyöngének érzed magad, szeretnél valakihez tartozni, valakié lenni? Légy az Övé. Ő általa adatott e földön boldog bizonyosság, szent elnyugvás, beletartozhatsz az Ő seregébe, az Ő katonái közé. Ő a Király, Vele meggyőződ a Sátánt, Nélküle legyőz a Sátán. Ő ad néked fegyverzetet a harcra. Hitet pajzsként, idvesség sisakját és a Lélek kardját, Isten beszédét, mind Ő adja. Ő általa lehetsz te magad is próféta, pap és király. Hirdetheted heroldként, hogy Ő a te urad. Zengő hálaadás lehet az életed, mert Ő megváltott. Király lehetsz, meggyőzheted magadban a Sátánt és meghódolthatsz mindent Ő előtte.

A harmadik tétel: Ő reá nézve vannak mindenek. A hit egyre nagyobb magasságokba szárnyal. Már nincs bölcső, sem kereszt, megnyílt sír, csak titokzatosan zúgó szélnek zendülése, Pünkösöd, Szentlélek csodája. Lelkivé vált az ünnep. Olyanok vagyunk, mint a magas hegyek közt járó utas, elfogy a lélegzete, ritkább a levegő, messzebb vagyunk a földtől. A pünkösdi ünnep, a Szentlélek csodái a hit régióiba emelnek. Ő reá nézve van-

nak mindenek. Mit tesz a Szentlélek Isten? Felemel minket az Atyához és a Fiúhoz. Teljességre viszi az Atya és a Fiú munkáját azzal, hogy idvességre vezérel minket. A Szentlélek munkája által lesz hitem, új életem, megszentelődő, ég felé törő lelkem, felszárnyal lelkemből az imádság és a hálaadás szava. Ő reá nézve van minden. Megtanulok hívő életet élni, felfedezem, hogy enyém az Anyaszentegyház, engem hívogat a harang, vár a prédikáció, enyém a megterített asztal, kitárul előttem a Biblia, s megértem keresztségem s konfirmációm elfeledett fogadalmát: Ő reá nézve kell élnem. Keresnem kell Istent, mint ahogy keresi a virág a fényt, ahogy keresi anyját az eltévedt gyermek, ahogy keresi a vasdarab a mágnest, vágyódik felé s nem nyugszik addig, amíg meg nem találja.

Életem minden dolga tört cserép, amíg meg nem látom Isten tervét életemben. Mindennek Ő a titka. Isten szemszögéből kell nézmem mindent, múltamat, a jelent és a holnapot. Csak annyiban van értelme és értéke énemnek, amennyire Ő látja és értékeli azt. Megtanulok ráéhezni a csillagokra, az örökkévalóság mértékével mérni arasznyi életemet, tiszavirág örömeimet. Ő reá nézve élek.

Szenháromság vasárnapján így válik eggyé az, amit talán néha külön láttam, külön az Atyának, vagy a Fiúnak, vagy a Szentléleknek tulajdonítottam. Most rájövök arra, hogy a kegyelemben gazdag Isten egy, örök és igaz Isten. A kegyelem világában úgy munkálkodik mint teremtő, megváltó és megszentelő Isten, Atya, Fiú és Szentlélek Isten. Milyen jó hinni és vallani, hogy Ő tőle, mint Atyától vannak mindenek, hogy Ő általa, mint Fiú által vannak mindenek, s hogy Ő reá nézve, mint Szentlélekre nézve vannak mindenek. A teremtés, megváltás és megszentelés munkáját az Atya, Fiú, Szentlélek, teljes Szenháromság, egy örök és igaz Isten végzi. Milyen nagy öröm hinni és tudni azt, hogy van Isten fölöttem, az Atya, van Isten érettem, helyettem és miattam, a Fiú, és van Isten velem és bennem, a Szentlélek Isten.

Vallani a háromságot az egységben s az egységet a háromságban, és boldogan hirdetni, hogy Övé a dicsőség mindörökké.

Mi tehát a tisztem? Szenháromság vasárnapján felénk hangzott az Ige, a teremtés, megváltás és megszentelés hálaadó himnusza. Advent várakozó csendjében felhangzik az angyalok éneke, karácsony boldog üzenete, virágvasárnap hallelujája, nagypéntek siralma s húsvét örvendező dicsérete, áldozócsüdtörtők s pünkösöd éneke, s most csendül fel a diadalmas záró kórus: Övé, a Szenháromság egy örök, igaz Istené a dicsőség.

Boldog visszhang kél a szívemben, zengem én is Isten dicséretét. Tiéd a dicsőség Atya-Isten, hogy csodálatos világodnak, teremtett mindenségednek törékeny darabjává, emberré, a Te gyermekeddé teremtettél. Tiéd a dicsőség, Fiú, Úristen, hogy érettem is ontottál vért, hogy megváltottál véreddel, hogy érettem, helyettem és miattam szenvedtél, hogy élsz és örökké uralkodol. Óh uralkodj bennem, egész életemben! Tiéd a dicsőség, Szentlélek-Isten, hogy új életre keltettél, újjászültél, Igéddel táplálsz, Anyaszentegyházad élő tagjává tettél, sákramentumaiddal elpecsételed az idvességemet. Őrizz meg a kegyelemben, amelyre elpecsételtél már keresztségemben, hogy minden kísértés közt a tiéd maradhassak és Te az enyém. Őrizz meg halálom óráján is, hogy amikor elhagyom e földet és átmegyek a mennyei hajlék felé, akkor is tudjalak áldani Téged, örökkön áldandó Szenháromság Isten.

Add Szenháromság Isten az én Téged dicsőítő életemre egyszer az Áment, hogy majd az angyalokkal és a szentekkel együtt zenghessem a mennyei Jeruzsálemben is a Te dicsőségedet! Ámen.

A Genezáret partján

Hafenscher Károly
Budapest

Fogadókészség

„...erejük megújul”

Több gyülekezetben évek óta szokásban van, hogy az Útmutató évi igéje az Újév prédikációs textusa. Bizonyára ezen a január elsején is így volt ez sok helyütt. Megszóltat az ősi ézsaiási prófécia egy esztendő hajnalán: „Akik az Úrban bíznak erejük megújul.” Félő, hogy az év során, talán már január végén megfélekedünk erről az ígéről, pedig vigasztalásra, biztatásra mérhetetlenül szükségünk van egész esztendőben.

Vannak mondatok, a rövid imádságok is ilyenek, amiket nem elég egyszer mondani. Ismételni, mondani, mondogatni kell, hogy egyre inkább a miénk legyen. Amit Luther a Kiskaté anyagáról (nem saját magyarázatáról, hanem a törzs-szövegről) mond, az érvényes erre az évi igére is, ti. mint az anyatejet kell szívunk magunkba és ebből kell élnünk.

Lelkészeknek, akik már prédikáltak is erről az ígéről Újév reggelén, s azoknak is, akik csak olvasták és csendes „órájukban” meditáltak rajta, most egy szempontot akarok figyelembe ajánlani, s ezt fejeztem ki a címben leírt „fogadókészség” szóval. Nem szabad ugyanis elfeledni az összefüggést, amiben ez a mondat elhangzott. Az én olvasatomban az egész szakasz (már a 26. verstől) párbeszéd, és benne Isten felajánlja erejét a megfáradtnak, az erőtelennek – az egész népnek, s benne az egyes embernek. Szinte minden azon múlik, hogy a megszólított, a vitakozó, a valóban joggal csüggedt nép kész-e elfogadni Isten erejét vagy sem. A hit, a bizalom fogadókészséget jelent.

A fogadókészséget a kereskedelemben és a repülésben is használják, de az iparban is, és a modern komputerizált világunkban sok területen. Hiába akar az egyik fél árut eladni, ha a partnernél nincs fogadókészség, hiába akar egy repülőgép leszállni, ha az illetékes repülőtér nem fogad, hiába ajánlanak új ipari és technikai berendezést, ha anyagi vagy más ok miatt nincs fogadókészség, hiába tudjuk, hogy mennyi műholdas adás van, ha nincs fogadókészség. A hitéletben is használhatnánk ezt a kifejezést, sőt megvizsgálhatnánk állandó fáradtságunkat, erőtlenségünknek nem az-e az oka, hogy nincs fogadókészségünk.

Még az is előfordulhat, hogy másoknak ajánljuk az Isten-kapcsolat jelentőségét, hirdetjük a hit erejét, de magunk nem élünk vele. Kétségtelenül vigasztalás ez az egész fejezet (Vigasztaljátok, vizsgáljátok népemet – így kezdődik a 40. fejezet, s az Ószövetség evangélistája végzi is becsülettel e szolgálatát), mégis feladatnak is látom évi igénket. Élni kell az Úr erejével, amit felkínál. Fogadókészséget kell mutatnunk. Teológusok ne féltsenek szünergizmustól, vagy a hit „tapló” szerepéről, amiről őseink oly sokat vitakoztak, hogy van-e vagy nincs. Itt másról van szó: a hiszed-e ezt? jézusi kérdés vibrál a levegőben. Az ajtónyitás kérdése feszül itt – vagyis, hogy beengedjük-e a Zörgetőt. Van-e fogadókészségünk? Hallesby szerint az imádság alaptextusa nem a Hegyi beszédben, hanem itt keresendő. Az imádság azt jelenti: beengedjük az Urat és élünk hatalmas erejével.

Nem elég egy esztendő elején sóhajtozni: fáradt ez a világ! Fáradt ez az ország! Fáradt a lelkeszi kar és fáradt vagyok én is! Föl szabad figyelni, hogy ez az évi ige éppen fáradt embereknek szól, egy fogságba belefáradt népnek! Egy energiáját elveszített, sok

feladat előtt álló népnek! Valóban aktuális evangélium: megújulhat az erő. Vagy Luther fordítása szerint „erőt lehet méríteni” az Úrból.

Panasz van elég, sóhajtás is, sőt vádaskodás is: „Rejtve van sorsunk az Úr előtt, nem kerül ügyünk Istenünk elé”. Bizony az az igazság, hogy nemcsak emberekben csalódtunk, hanem Istenről is azt gondoljuk: becsapott, megfélelgetett rólunk. Izrael panasza ismerős, ott van, ha nem is ajkunkon, de a szívünkben. Már az is meggondolkoztató, ha észrevesszük, hogy nem új jelenség ez: átélte Illés, aki így lázadt: Elég Uram! Átélté Jónás, nem is egyszer, aki nem volt megelégedve sem a küldetéssel, sem a nemvárt eredménnyel, átélte Jeremiás, aki a prófétasorsot megelévelte, azt, hogy mindenkivel szembe került és fellázadt: rászedtél engem Uram... Így értjük a versünket megelőző mondatot: „elfáradnak és ellankadnak az ifjak, még a legkiválóbbak is megbotlanak” (ez nem erkölcsi botlás, hanem a fáradt vándor, a már csak vánszorgó gyalogos botladozása).

Nem a panasz az új, nem a fáradtság, hanem az Úr felkínált ereje. Ma sok szó – talán túlságosan is sok szó – esik a megújulásról, de mindig szinte ostorozásként, vagy hamis hangon múlt időben, mintha már mindenben végbement volna a megújulás. Egyházi megújulás a valóságban ott van, ahol az Úr ereje újít meg. Ehhez nem a magunk erejében kell bízunk, hanem Őbenne, más szóval fogadókészség kell.

Saját zárt körünkben fel kell néha tekintenünk, hogy ne főjünk saját keserűségünk levében, isteni dimenzióban gondolkodjunk és lássunk mindent, ahogyan a megelőző szakasz (26. v.) biztatása erre serkent: „Tekintsetek fel a magasba és nézzétek ki teremtette őket” (csillagokat). A teremtett világ Teremtője helyes arányérzékre nevel. Hatalmas, erős Úr Ő, örökkévaló és el nem fárad, nem lankad el, nem alszik el (Zsoltároknak ismételt előfordul a kép: nem szunnyad el őrizőnk). Ez az Úr ad erőt a megfáradottnak és az erőtlent nagyon erőssé teszi.

Szép és fontos textusunk folytatása is: mint a hosszútávfutó, aki „kifutotta” magát, kifulladt és tapodtat sem tud már mozdulni, így értékeljük a kifejezéseket: repül, fut, jár. Akik az Úrban bíznak és ezért erejük megújul, szárnyrakelnek, és sasként igazán magasba repülnek (nem fácan, veréb, cinke perspektíva, hanem a sas repülési magassága ez!). Vagyis nem ragadnak a sárba, nem topognak a föld porában. Amennyire becsülik a testközéleben élő testvért, ugyanúgy van madártávlatuk, sas perspektívájuk... futnak, nem csak „kocognak” (az is hasznos), de futnak lendülettel, és járnak, vagyis nemcsak állnak szónokolva, ülnek studírozva, hanem mennek, hiszen az „úton menni kell”!

1991 elején, rosszkedvünk telén, sok pesszimista jóslat idején, Európa legborúlátóbb népében élő egyház és lelkész újulásra vár és fogadókészségével törődik, mert Ura mindezzel szemben is tud erőt adni és megújítani fáradt lelkészeket és egyháztagokat, akik az elmúlt évben „kifutották” magukat!

Alkalmi prédikációk

Ifjúsági bibliaórára

Móra László Tibor
Kajántó

Én vagyok az ajtó

Alapige: János 10,7–9

Egy idős bácsi mesélte valamikor nekem, hogy ő még egy ajtóért is hálás tud lenni. Gyermekkorában, valamikor a 40-es években, házat épített a családjá. Mivel szegények voltak, nem tudták idejében befejezni azt. Jött a karácsony, de még nem volt levakolva az új ház, sőt ajtót és ablakot sem tudtak tenni rá. Mindenki ünnepezt a faluban, a vele egykorú legények kántálni jártak. Ők az állatokat kitétték az istállóból és oda költözött a család, mert ott volt ajtó, tudtak egy kis kályhával fűteni és ott aludtak. Az új ház bejártához egy pokrócot tettek, és karácsony estéjén úgy fogadták a kántálókat. Amint mondta, ez volt számára a legszomorúbb karácsony, amit soha nem tud elfelejteni, és azóta még az ajtóért is hálás tud lenni.

A mai igében Jézus úgy mutatkozik be, mint az ajtó. Lehet, hogy banális dolognak tűnik, hogy Isten Fia egy ilyen mindennapi, talán számunkra nem sokat jelentő dologhoz hasonlíttja magát. Ahhoz, hogy megértsük ezt a jézusi kijelentést, nézzük meg, hogy mit jelent az ajtó.

Bejáratot. Rajta keresztül tud az ember bemenni valahova. Az Ószövetségben az ajtónak elég nagy fontosságot tulajdonítottak. Az Ószövetség hitvallását – „Halld Izráel: az Úr a mi Istenünk egy Úr...” (5Móz 6,4) – a nép amikor elfogadta az ígért földjét az ajtóra kellett felírja, hogy emlékeztetője legyen minden útján. (5Móz 6,9)

Mi ez a bejárat? Hova enged be? A történet a jó pásztor történetének része, ahol Jézus az öt követőkről úgy beszél, mint a saját nyájáról. Ez az ajtó beenged a nyájhoz. A társakhoz, akik éppúgy rá vannak szorulva Jézusra, mint én. Akik ott vannak az ajtón belül, azok tapasztalják meg Jézus ajtó mivoltát. Ugyanis az ajtó védelem is. Tolvajokról és rablókról beszél Jézus itt. Ezekről védi meg nyáját az Úr.

Kik ezek a tolvajok és rablók, akik Jézus előtt jöttek? Ravasz László szerint nem azok, akik Jézus eljövételét hirdették (próféták, Keresztelő János), hanem azok, akik Jézus eljövele előtt hatalmukba vették a nyáját (1Ez 34 – a hamis pásztorok). Az ige figyelmeztetés is egyben. Óvakodni kell a tolvajoktól és rablóktól. Jézus mondja az utolsó időkről szóló beszédében, hogy: „Meglássátok, hogy valaki el ne hitessen titeket... sok hamis próféta támad, akik sokakat elhítenek.” (Mt 24,4. kk.)

Jézus tudta, hogy mit mond a tanítványainak. A magukat kereszténynek valló szekták napjainkban úgy elszaporodtak, hogy már-már átláthatatlanná válik az ember számára az a szövevény, amely megpróbálja megfogni és megfajítani a világot. Az evangélium köntösébe bújtatott álkeresztény tanítást nagyon sokszor nehéz megkülönböztetni az igazi krisztusi tantól. Itt vannak a mai világban is azok, akik tolvajokként és rablókként próbálják a nyáját megbontani. Ti, fiatalok vagytok a legjobban kitéve ennek a veszélynek. Valami újat hallotok, valami olyan dolog kerül életetekbe, amiről hallottatok, de sokat nem tudtok róla, ami érdekes, mert szépen van csomagolva. Mire észbe kapnátok, már lelkileg megkötözöttetek vagytok. Szabadulni pedig onnan nagyon nehéz.

Visszatérve az ajtóhoz. Ez lehet az is, ami elzár valamitől, vagy beenged valahova. Kitérülhet, de bezárulhat. Visszaemlékszem, hogy gyermekkoromban, amikor első alkalommal kaptam kulcsot, és egyedül kellett gondoskodnom magamról, nem tudtam az ajtót kinyitni. Meg kellett kérjek valakit a szomszédból, hogy segítsen, mert bár ott volt a kulcs a kezemben, mégis ki voltam zárva.

Sokszor gondoljuk, hogy ott van a kulcs a kezünkben és mégsem tudjuk kinyitni az ajtót. Azért, mert a mi kulcsunk nem talál Krisztus ajtójához. A mi kulcsunk legtöbbször emberi értékeken alapszik. Vagy emberi gyarlóságon! Ez biztos nem a megfelelő kulcs ahhoz, hogy megnyissuk az ajtót. Valaki ki kell azt nyissa számunkra. Ez pedig nem lehet más, mint Jézus. Egyedül Krisztus (!) – így szól az egyik reformátori tétel.

A nyitás mindig valamerre történik. Az elmúlt heti ige az útról szólt. Arról, hogy Jézus az út, az igazság és az élet. (Jn 14,6) Itt említettem meg a hegyi beszédből a keskeny út és szoros kapu példázatát. (Mt 7,14) Merre történik a nyitás? A krisztusi út felé. Oda, ahol Isten nyája legelőt talál. A megtartás és üdvösség legelőjét.

A mai ige azt mondja a mi számunkra, hogy Krisztus az ajtó Isten országa felé. Ezt az ajtót „megnyitja és senki be nem zárja, bezárja és senki meg nem nyitja.” (Jel 3,7) Az ő kezében van a kulcs, és nem lehet legelőt találni, üdvözülni az ő megkerülésével.

Vitaindító kérdések:

1. Miért van az, hogy egyedül Krisztus az igazi ajtó Istenhez?
2. Nem túl szigorú-e Isten, amikor csak ilyen „egyoldalúan” próbálja a mi életünket előbbre vinni?
3. Hogyan tudok védekezni a „tolvajok és rablók” ellen? Én is védekezhetem, vagy csak Krisztus harcolhat értem?

Rádioprédikáció

Okos István ny. lp.
Magyarfenes

Krisztus élő levelei

Alapige: 2Korinthus 3,1–3

Pál apostol térítő útjai során sok barátot szerzett. Barátai nagyra értékelték Pálnak a fáradságtalanul, önzetlenül végzett igehirdetői munkáját, szerették őt és hálások voltak iránta.

Sajnos, a barátok mellett megjelentek az ellenségek is. Ezek mindent elkövettek annak érdekében, hogy Pál apostol tekintélyét lerombolják, munkálkodását megakadályozzák, lehetetlenné tegyék. Szemére vetették, hogy erőszakoskodik a hívekkel. Megalkuvónak, gyávának, sőt bolondnak nevezték, végül pedig még az apostolságát is kétségbe vonták.

A barátok szerették volna elnémítani az ellenségeskedőket. Arra kérték az apostolt, hogy a kor szokásainak megfelelően, hozzon ajánlólevelet a többi apostoltól, vagy azoktól a gyülekezetektől, melyeket a Szentlélek az ő igehirdetése által hozott létre.

Pál erre a kérésre azzal válaszolt, hogy neki nincs szüksége arra, hogy valakitől ajánlólevelet szerezzen, mert neki már van ajánlólevele: maga a korinthusi gyülekezet. Ezt a levelet nem más, mint maga Jézus Krisztus írta, nem tintával, hanem az élő Isten Lelkével, nem papirosra, hanem a hívők szívébe.

Levelet azért írunk, mert valamit valakinek a tudára akarunk adni. Jézus Krisztusnak pedig igencsak sok mondanivalója van a világ számára. El akarja mondani, hogy az ember, bűnei miatt, halálos veszélyben forog. Ám a mennyei Atya nem akarja a bűnös ember halálát, hanem azt akarja, hogy az megtérjen és éljen. Isten szereti az embert, megessett rajta a szíve, könyörült rajta. Szent Fiában Szabadítót, Megváltót küldött a világra, „hogy valaki hisz Őbenne, el ne vesszen hanem örökélete legyen”.

Krisztus a maga üzenetét Szentlélek által beírja a hívők szívébe. Minden keresztyén ember által Krisztus üzen a világnak. Szentlélek nekünk is adatott, sok-sok ajándéka mellett a mi szívünkbe is beírta az evangéliumot. Krisztus élő levelei vagyunk valamennyien. Ezt a levelet bárki láthatja, olvashatja, elfogadhatja, és így maga is üzenet-hordozóvá válhat.

A leveleknek, akárcsak a könyveknek, megvan a maguk sorsa. A levéllel sok minden történhet. A levelet el lehet titkolni, el lehet rejtteni, le lehet tagadni – félelemből, felelőtlenül, gyáván. Gondatlanág miatt az írás elhalványulhat, olvashatatlaná válhat. A levél elveszhet, megsemmisülhet, de meghamisítani is lehet.

Mindezen veszélyeknek a szívbe frott levél is ki van téve. Megfeledezhetünk róla, valamilyen ok miatt elrejtjük a világ elől. Belepheti a gond, a szenvedés, olykor a jólét, a gazdagság pora is. A betűk elhomályosodhatnak, olvashatatlaná válhatnak. A Sátán megpróbálja, letöröli szívünkről a Krisztus üzenetét, hogy a saját mondanivalóját írja rá. Mert a Sátán soha nem mond le gonosz tervéről, arról, hogy hazug, csábító beszédével romlásba vigye az embert. „...a ti ellenségeitek, az ördög, mint ordító oroszlán szerte jár, keresvén, kit elnyeljen...” (1Pt 5,8)

A mi gondviselő, édes Atyánk jól látja a reánk leselkedő veszélyt és figyelmeztet, tanácsot és segítséget ad a veszély elhárítására. Gondoskodik arról, hogy az evangélium szüntelen hirdettessék, hogy a Krisztus üzenete soha el ne némuljon. Újból és újból küldi Szentlelkét, hogy az emberek szívébe beírja Krisztus üzenetét. A Szentlélek erőt ad és megbátorít, hogy vállaljuk az üzenet hordozását. Az elhalványult írást felújítja, újra olvashatóvá teszi. Lesepri róla a világ porát, hogy az ragyogjon és olvashassa mindenki, aki akarja.

A hivatalos leveleken hitelesítő pecsét is van. Rajtunk is, mint Szentlélek által frott leveleken, ott van a Krisztus pecsétje a szent sákramentumok által. Megkeresztelésünkör elpecsételt minket a mi Urunk, pecsétjét minden úrvacsoravételkor megújítja rajtunk. Így válunk alkalmasakká arra, hogy Krisztus élő levelei legyünk a világban.

Imádkozzál azért testvérem, hogy te is lehessél Krisztusnak az élő Isten Lelkével írt levele. Ámen.

Keresztelési igehirdetés

Lukács György

Visa

Tegyétek Krisztus tanítványává!

Alapige: Máté 28,18–20

Amikor széttekintünk apadó gyülekezeteinken, főleg a kis és közepes gyülekezetekben, de a nagyokban is, csodálatos örömmel jár át a hír: fiatal szülők gyereket vállaltak, és a parányi gyereket a keresztség sákramentumában szeretnék részesíteni.

Temetési igehirdetés

Kovács Ferenc
Szatmárhegy

A folyóvíz mellé ültetett fa

Alapige: Zsoltárok 1,1–3

A felolvasott vigasztaló ige azzal a kérdéssel foglalkozik, mely mindnyájunkat érdekel, és ez a boldogság. Mint ahogy a népmese boldogság madara kék tollának különféle az árnyalata, úgy a boldogságot mindenki másban és másban véli felfedezni. Az ókor gazdag királyai: Dárius és Krózus egyre gyarapodó kincstárukban gyönyörködtek, a gyermek- és ifjúkorban sokat nélkülöző József Attila egyik versében így vall: De szeretnék gazdag lenni. Móricz boldog embere munkához szeretne jutni, hogy családját becsületesen eltarthassa. Vörösmarty A merengőhöz című versében a boldogságot a megelégedettségben látja.

Nekünk e kérdésben felvilágosításért nem történészekhez, írókhoz, költőkhöz kell fordulnunk, hanem a „boldog Isten” (1Tim 1,11; 6,15) földre jött követéhez, a mi Urunk Jézus Krisztushoz, Istennek Fiához. A Hegyi Beszédben és egyéb tanításában Ő szólott is arról, hogy kik a boldogok. Tanításának lényege ugyanaz, amit a zsoltáros is megfogalmaz alapigénkben (mert hiszen Reá utalnak az Ótestamentum szent emberei): Boldog ember az, aki hisz Istenben és szereti az embertársát. Az ilyen embert a zsoltáros gyümölcsfához hasonlítja, mely áldást jelent környezete számára. Milyen üdítő, ízes és tápláló a gyümölcs. A meleg nyári napokon milyen hús árnyékot kínál a fa levélzete a megfáradt embernek. Milyen ajándék a fészekrakó madárnak a fa sűrű lombja. Küzdelemmel teljes a gyümölcsfa sorsa. A kemény föld ellenállását megtörve gyökereit szétterjeszti, hogy abból tápláló ásványi anyagokat vonjon ki, hogy aztán az, vékony ereken keresztül, eljuttassa az ágak hegyéig. Ágait, mint széttárt karokat az ég felé terjeszti, hogy felülről jövő javakban részesüljön. Levelein keresztül feldolgozza az eső cseppjét, az éltető Nap fényét és melegét. Mélyből és felülről gyűjtött kincseit végül színné, ízzé és zamattá változtatja, amit gyümölcsként kínál az embernek. A zsoltáros szerint az a legbővebben termő fa, mely a közeli folyóvíz felé terjeszti gyökerét. Ennek nem árt az aszály, levele nem hervad el, ez zöld marad örökké!

Az istenfélő ember a gyümölcsfához hasonló. Áldást jelent jócselekedetének gyümölcsei által mind a családjára, mind a közre nézve, ha hit által az Élő Vízből táplálkozik, aki így hívogat: ha valaki szomszúhozik, jöjjön éhosszám és igyék. (Jn 7,37) Az ilyet Jób örök életűnek mondja: Mert a fának van reménysege: ha levájják, ismét kihajt, és ha elhal is a porban törzsöke, a víznek illatától kifakad, ágakat hajt, mint a csemete. (Jób 14,7–9)

I.

A halál által földredöntött, Istennek áldott gyümölcsfája köré gyűltünk e szomorú órában. Isten 67 évvel ezelőtt ültette férfitestvérünket e földi életbe. Bár élete küzdelmes volt, volt benne sok munka, gond és baj, az utolsó hónapokban testi szenvedés, letelt életét mégis boldognak mondhatjuk. Ha egykor feleségére nézett (kivel 42 évet élt házasságban), Isten iránti hálával mondhatta: benne megnyertem azt a derék asszonyt, aki-ről szól a Biblia bölcs királya. (Péld 31,10–30) Együtt raktunk fészket, építettünk házat,

melyben gyermekeinket felneveltük és őket szárnyukra bocsátottuk, együtt értük meg jóban-rosszban az öregkort. Betegsége hosszú hónapjaiban benne rendelt a jó Isten hűséges gondozót. Ha gyermekeire tekintett, boldognak mondhatta magát, mert látta, hogy mindegyik családot alapított és megállja helyét az életben. Ők soha nem felejtették el, hogy hálával tartoznak jó szüleiknek. Gyakran hazalátogattak és hozták az unokákat, az ifjú nemzedéket, hogy a nagyszülők gyönyörködjenek bennük.

Küzdelemmel teljes a gyümölcsfa élete. Férfitestvérünk sorsa is az volt a gyermekkortól kezdve az ifjúkoron át. Feleségével kevés földi jóval indult a házasság útjára, idő múltával azonban sokra jutottak. A szorgalmas munkában kifényesedett kezükben a mezőgazdasági eszköz nyele, vasa pedig tükröként ragyogott. Sok munka áll a gyümölcs-termés mögött. Férfitestvérünk is sokat fáradozott, hogy hitvesével gyermekeit felnevelje. Ő az ingázók megpróbált nemzedékéhez tartozott. Ő is éveken át távoli munkahelyre ment minden kora reggel, hogy szorgalmas munkával előteremtse mindazt, amire a családnak szüksége volt. Már gyermekei is gyermekeket nevelnek, és így látják, mennyi fáradozásába telik a szülőknek, míg felnő a gyermek, s így még jobban tudják értékelni édesapjuk érettük való sok munkáját. Ők soha nem felejtették el a szülői ház biztonságát, otthont adó meleg fészket.

Hogyan tudott férfitestvérünk áldást jelenteni szeretteire nézve? Hogyan tudott jó munkatárssá, barátságos szomszédá lenni? Úgy, hogy – mint a folyóvíz mellé ültetett fa – az Ige éltető vizét kereste. Abból táplálkozott, kit az istenfélő ember az Élet Forrásának nevez. Férfitestvérünk hívő ember volt. Míg ereje, egészsége engedte, temp-lombajáró. Dolgos két kezével nem csak földi javakat gyűjtött a család boldogulásáért, hanem kitérte a menny felé. Imádságaiban égi harmatért esdett. Így élte meg Jézus szavainak igazságát: Boldogok, akik hallgatják az Istennek beszédét és megtartják azt (Lk 11,28), valamint a zsoltáros megállapítását: Mind boldog az, aki féli az Urat. Bizony, kezeld munkáját eszed! Boldog vagy és jól megdolgod. Feleséged, mint a termő szőlő házad belsejében: fiaid, mint az olajfacsemeték asztalod körül. Íme, így áldatik meg a férfiú, aki féli az Urat! (Zsolt 128,1–4)

Azt tartja a közmondás, nehéz az öreg fát átültetni. De a hitnek világa tele van csodákkal. Nekünk Jézusban olyan Urunk van, aki át tudja ültetni az embert e földi életből a mennyi életbe. Ott már nem orcája veritékével keresi ételét és italát, hanem a Megváltó, Jézus visel reá gondot. „És ott éjszaka nem lesz, és nem lesz szükségük szövétnekre és napvilágra, mert az Úr Isten világosítja meg őket, és országolnak örökkön örökké.” (Jel 22,5)

A feltámadás, az örök élet, a viszontlátás evangéliumi hite vigasztaljon bennünket az elválás nehéz óráiban Krisztus által. Ámen.

Varró Dezső

Zsoltár

Te ütsz,
emelt jobbodban tartod életem,
és azzal ütsz –

és jaj,
ha mindennap csak vétkezem,
vétkemmel ütsz.

Ahányszor
szívből elhajítlak,
Te meghajítsz –

De kis percekre
nem teszel föl,
el nem taszítasz.

Szürke
kis életfonalam
nem téped el.

Arcomra
hogyha könny perreg:
Te könnyezel.